

Négyszögletű Kerek Erdő Pedagógiai Program

Szivárvány utcai
Tagóvoda

Kis utcai Óvoda

Mikes utcai Tagóvoda

Ságodi úti Csoport

Készítette:

Horváthné Ambrus Marianna
Horváthné Ambrus Marianna
Igazgató

Jóváhagyta:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Közyűlése
Humánigazgatási Bizottsága

Zalaegerszeg, 2025. október 06.

OM azonosító: 037344

Iktatószám: I/08-293/2025.

KIVONAT

*Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
Humánigazgatási Bizottsága
2025. október 06-ai üléséről*

1. Óvodák Pedagógiai Programjának jóváhagyása (egyéb anyag) írásban

Humánigazgatási Bizottság 77/2025. (X.06.) határozata

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Humánigazgatási Bizottsága egyhangúlag – 12 igen szavazattal – támogatta a határozati javaslatban megfogalmazottakat.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése Humánigazgatási Bizottsága a Zalaegerszegi Belvárosi I. számú Óvoda, a Zalaegerszegi Belvárosi II. számú Óvoda, a Zalaegerszegi Kertvárosi Óvoda, valamint a Zalaegerszegi Lándorhegyi Óvoda nevelőtestülete által elfogadott Pedagógiai Programot 2025.10.06. napjával jóváhagyja.

A Bizottság felkéri az elnökét, hogy a Bizottság döntéséről értesítse a fenti intézmények igazgatóit.

Határidő: 2025. október 13.

Felelős: Makovecz Tamás, Bizottság elnöke

*Makovecz Tamás s.k.
a Humánigazgatási Bizottság elnöke*

A kivonat hiteles!

Zalaegerszeg, 2025. október 6.

Reáliné

Tartalomjegyzék

Bemutatkozunk.....	3
A program felépítése	6
1. Jövőképünk	10
1.1. Óvodakép – gyermekkép	11
2. Alapelveink.....	14
3. Az óvoda alapfunkcióját biztosító nevelési keretek	19
3.1. Egészséges életmód, egészségfejlesztés	19
3.2. Egészséges táplálkozás, étkezés	21
3.3. Testi-lelki egészségvédelem	22
3.4. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és szocializáció.....	24
3.5. Anyanyelvi nevelés.....	28
3.6. Értelmi fejlesztés	32
4. Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítása, felzárkóztatás, tehetséggondozás az óvodában	37
4.1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése.....	41
4.2. Tehetséggondozás.....	46
5. Természetes megnyilvánulások	48
5.1. Játék, szabadjáték	48
5.2. Munka jellegű tevékenység	51
5.3. Mozgás.....	54
6. A külső világ tevékeny megismerése 1.	58
6.1. Környezetismeretre nevelés.....	58
6.2. Környezetvédelem, környezettudatosság, fenntarthatóság.....	61
6.3. Külső világ tevékeny megismerése 2.; Matematikai tartalmú ismeretszerzés	64
7. Művészetek	67
7.1. Verselés, mesélés	67
7.2. Ének, zene, népi játék, tánc.....	71
7.3. Rajzolás, festés, mintázás, építés, kézimunka	74
8. Az óvodai élet tervezése, szervezési elvei	76
8.1. Tervezőmunka	76
8.2. Ellenőrző, értékelő tevékenység	77
8.3. Az óvodapedagógus önellenőrzése, önértékelése.....	78
8.4. Napirend	78
8.5. Hetirend	80
8.6. Iskolára előkészítés feladatai	81
9. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei	82
10. Az óvoda vezetési struktúrája.....	84
11. Az óvoda kapcsolatai	87
11.1. A Kárpát medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása..	87
11.2. Óvó, védő hálózattal való kapcsolat	87
11.3. Családdal való együttműködés	89
11.4. A nevelőmunkát segítő egyéb környezeti rendszerek.....	92
12. Az óvoda speciális szolgáltatásai	94
13. A nevelési program folyamatos értékelése 2021-2026. között	95
14. Az óvoda szakmai dokumentumai	98
15. Legitimációs záradék.....	99
Mellékletek	101
Függelék.....	108

BEMUTATKOZUNK

Óvodánk, a Zalaegerszegi Belvárosi I. számú Óvoda 1995. óta működik ebben a szervezeti formában. Az egyes tagóvodák gyökerei azonban sokkal mélyebbre nyúlnak vissza.

A Kis utcai Óvodát, városunk egyik legszebb óvodáját 1982-ben vehették birtokukba az óvodások. A belváros szívében, főútvonaltól elzártan, ideális környezetben, - bölcsőde és a Dózsa György Tagiskola között helyezkedik el. Tágas udvara az Önkormányzat Tündérkert Programjának első láncszemeként jutott EU szabványos játékokhoz, amit nagyszerű új eszközökkel, ütőcsillapító burkolatú sportpályával egészített ki alapítványuk. Tág belső tere is kiváló fejlesztési lehetőségeket kínál.

Nevelőközösségük sokoldalú, jól felkészült, alkotó munkát végez. Sajátjuk a nevelőmunka folyamatos fejlesztése érdekében végzett innovatív tevékenység.

Kezdetek óta kiemelt területe az óvodának az egészséges életmódra nevelés: az egészséges életvitel iránti igény fejlesztése, az egészséget károsító magatartás visszaszorítása. A napi tartásjavító, lábboltozat erősítő tornán túl bekapcsolódtak a tenisz, a kosár, a foci programokba, a gyermekek nagy része korcsolyázni jár.

1998 szeptemberétől nagy örömmel használják intézményünk nagycsoportosai az Egészségünkért Alapítványuk által létrehozott beltéri vízhezszoktató medencét.

A Mikes utcai Tagóvoda 1962-ben épült. Kellemes zöldövezetben, összeszokott, szeretetet és értékeket közvetítő óvónőkkel és dadusokkal neveli az őket választó szülők gyermekeit. A visszajelzések a szülők elégedettségére engednek következtetni. A többi tagóvodához hasonlóan itt is fakultatív tevékenységek színesítik a nevelő-oktató munkát. (prevenciós torna, vizuális műhely)

Hagyománnyá vált az alapítványi bál és a juniális megrendezése. Az elmúlt években esztétikus új fajtákkal, mászóakkal bővült az udvari játéklehetőség. 2003-tól tornaszoba szolgálja a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

A Ságodi úti csoportja 1991-től oldja meg a városrész óvodáztatási gondjait. Születése óta az Ady óvoda integrált tagóvodájaként illetve csoportjaként működött, majd 2012. szeptember 1. óta a Kis utcai Óvoda 13. csoportja. Tágas udvar, kellemes, jól felszerelt csoportszoba és tornaterem szolgálja a gyermekek fejlődését. Nagy élményt jelent a valamennyi tagóvoda gyermeke részére szervezett Erdei ovi program.

A Szivárvány téri Tagóvoda Zalaegerszeg csácsbozsoki városrészében, családi házas zöldövezetben helyezkedik el.

Az óvoda 1997-ben került kialakításra, belső átépítéssel a modern iskolaépületben. A két csoportos, jól felszerelt óvoda lelkes használója – az épület adottságaiból s a hagyományainkból adódóan – a könyvtárnak, az ünnepek megrendezésére alkalmas tágas aulának, a Dús László galériának, a jól felszerelt tornacsarnoknak.

Udvarunkat 2009 nyarán az EU szabványnak megfelelően alakítottuk ki, s szereltük fel biztonságos játszószerekkel. Az iskolával közösen szervezett ünnepek, programok mélyítik kapcsolatunkat. A kezdetek óta teltházzal működő óvodában, nagy szeretetben, tudásunk legjavát adva neveljük, fejlesztjük gyermekeinket.

Mottó:

„Az integráció az adott társas környezetben nem egymás mellett élést jelent, hanem szerves odatartozásból adódó komfortélményt”

Ahány ház, annyi szokás, a tagóvodák is sajátos arculattal rendelkeznek, melyek a munka minőségét emelik, belopva a társóvodák életébe a sokszínűséget, ötleteket, a magas szinten jelenlévő szakmaiságot.

Valljuk, hogy a sokszínűséget az óvónők módszerei, felkészültsége, érdeklődési köre jelenti. A lényeg a gyermek, a gyermek szeretete és érdekeinek figyelembe vétele. Nevelőközösségünk, a nevelőmunkát segítő dolgozóink alkotó együttműködésével bízunk programunk sikerében.

Reméljük, hogy mindenki „szétszórja kincsét” – szeretetét, tudását -, nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek között is.

Az óvoda elérhetőségei

Kis utcai Óvoda:	06/92/598-731 06/92/598-732 E-mail: ady.ovi@zelkanet.hu
Mikes Kelemen utcai Tagóvoda:	06/92/313-560 E-mail: mikesovi@zelkanet.hu
Ságodi úti csoport:	06/92/312-422 E-mail: sagodovi@zelkanet.hu
Szivárvány téri Tagóvoda:	06/30 220-2669 E-mail: zegszivarvanyovi@gmail.com
Óvoda Igazgatója:	Horváthné Ambrus Marianna

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Óvodánk pedagógiai céljainak megfelelő, abból következő, ugyanakkor az óvoda használóinak igényeire alapozott dokumentum, amely minden érdekelt szakember és laikus számára világossá teszi a közösen vállalt megvalósítandó legfontosabb feladatokat.

Óvodai nevelésünk célja, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok szintjén, az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

Legfontosabb feladataink:

- ◆ A gyermekek testi-lelki és értelmi fejlesztése.
- ◆ Az egészséges életmód, egészségfejlesztés kialakítása.
- ◆ Az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés és szocializáció biztosítása.
- ◆ Az értelmi nevelés, fejlesztés megvalósítása.

Értékközvetítésünk során kiemelt hangsúlyt kap a testi-lelki egészség, a drámapedagógia módszereinek alkalmazása a nevelésben, ezekhez garanciát biztosítanak a megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező pedagógusok.

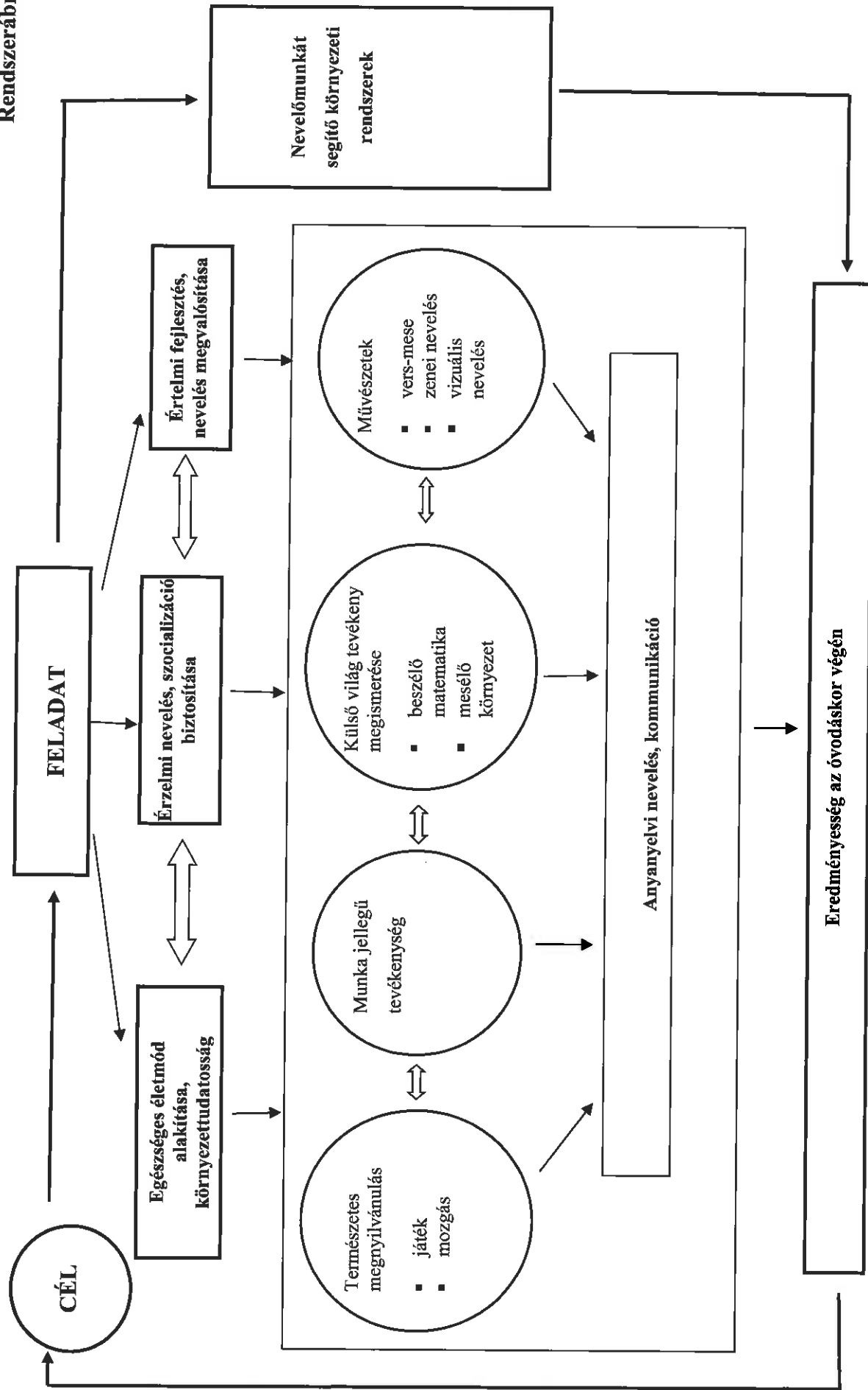
Óvodánk vállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadását, a tehetség kibontakoztatását, a másság tolerálását is.

Gondoskodunk:

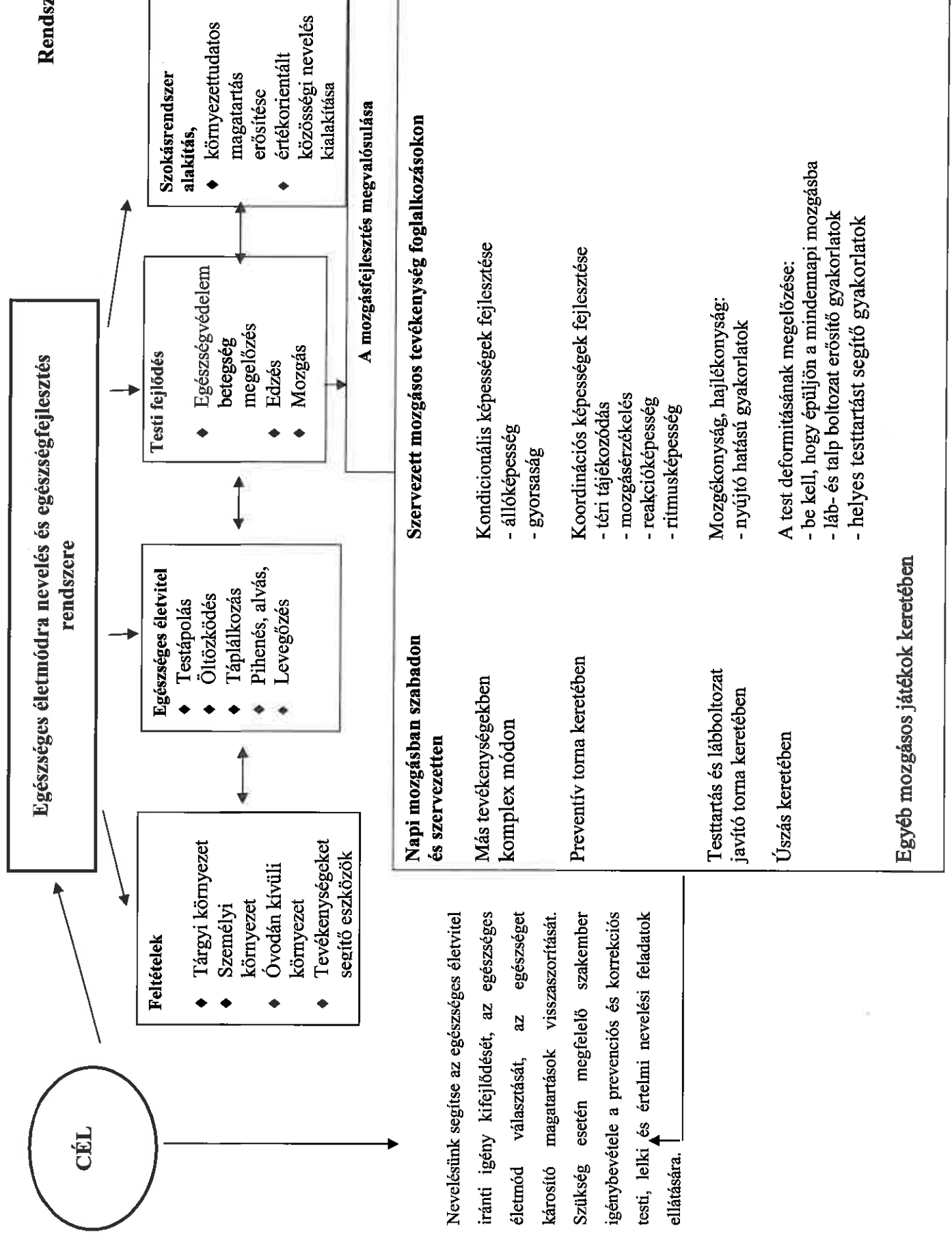
- ◆ Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, sokszínű tevékenységekről, melyek közül legfontosabb a játék.
- ◆ A kisgyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.
- ◆ A szülők igényei szerinti plusz szolgáltatások lehetőségeiről.
- ◆ Kézműves foglalkozásról.

Küldetésnyilatkozatunkban megfogalmazott értékeket egész nevelőtestületünk magáénak vallja és e vezérfonal mentén igyekszik szakmai munkáját végezni.

Rendszerábra 1.

Rendszerábra 2.

Nevelésünk segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását. Szükség esetén megfelelő szakember igénybevétele a prevenció és korrekció testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátására.

1. Jövőképünk

Mottó: „Csak boldog gyermekből lehet
boldog felnőtt” (Kodály)

Olyan óvoda, mely segíti a családot a gyermek nevelésében közös felelősséget vállalva betartja, hogy:

- ◆ a gyermek nevelése a család fő feladata, kötelessége, az óvoda segíti, kiegészíti azt, a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig.
- ◆ stabil, biztonságos környezetet biztosít.

Vállalja:

- ◆ a gyermek egyéni sorsára való odafigyelést, egyenlő hozzáférés biztosítását, ha bármely oknál fogva hátrányba kerül.
- ◆ hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítségét, jogaik védelmét, társadalmi leszakadásuk enyhítését.
- ◆ sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.
- ◆ a kor kihívásainak megfelelő, személyiségközpontú pedagógiai munkával az egyéni képességek felkutatását és fejlesztését.
- ◆ a **boldog** óvodai gyermekkor biztosítását, melynek tartalma, hogy óvja, védi, tiszteli és megbecsüli a rábízott gyermekeket, a fejlődést nem siettetve, az adottságok figyelembe vételével juttat el minden gyermeket a képességeinek megfelelő szintre.

Ennek érdekében gondoskodik:

- ◆ az alapvető szabadságok és gyermeki jogok tiszteletben tartásáról
- ◆ az érzelmi biztonságról
- ◆ a testi és értelmi képességek egyén specifikus alakításáról
- ◆ az életkornak megfelelő színes, érdekes tartalommal töltött tevékenységekről
- ◆ az esélyegyenlőség, és az egyenlő hozzáférés biztosításáról
- ◆ a modell értékű pedagógusokról
- ◆ a megfogalmazott értékek betartásáról, közvetítéséről

1.1. Óvodakép - gyermekkép

Mottó: „Minden ember egy megismételhetetlen csoda, és a hozzávezető útnak is csodának kell lennie.”

(Erich Fromm)

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség.

Óvodánk:

Az óvás, gondoskodás, játékba, szabad tevékenységekbe való beépülés terepe, ahol biztosítjuk a gyermek számára a harmonikus személyiség, életkori specifikus tulajdonságok kibontakoztatását és megerősítését. Ezzel egy időben alakítjuk a szociális és értelmi, erkölcsi, közösségi nevelés, belső, pszichikus feltételeit, mely elengedhetetlen az iskolai élethez.

Valljuk a befogadó pedagógiai nevelést, a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyermekek elfogadását, hátrányok kiegyenlítését.

Segítjük őket spontán és tudatos nevelő munkánkkal, építünk előzetes tudásukra, tapasztalásukra, hogy a maguk ütemében önmagukhoz képest fejlődjenek.

Ebben a pedagógiai rendszerben **óvodapedagógusaink szerepe**

előkészítik a gyermekek számára a „nagy találkozásokat”, élményeket:

- ◆ Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
- ◆ A tárgyi feltételeken azt értjük, hogy a gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, lehetőleg természetes anyagúak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.
- ◆ „Prózai feladatuk”: az anyagok, eszközök, élményforrások biztosítása, előkészítése.
- ◆ „Lírai feladatuk”: a baráti, segítő, bizalmas légkör felkínálása.
- ◆ Olyan szituációk, hangulatok megteremtése, melyek hatásaként a gyermekek megnyilatkoznak, ihletet kapnak az alkotásra, arra való törekvés, hogy e művészi ihletésű kibontakoztatás egyaránt segítse a gyermek és pedagógus önmegvalósítását.
- ◆ Elősegítik a gyermek szabad önkifejezésének, közlési vágyának légkörét, melyhez inspiráló, segítő, megértő és befogadó közeget hoznak létre.
- ◆ A gyermekek elmondhatják, elénekelhetik, lerajzolhatják, ami foglalkoztatja őket.

- ◆ Mozgással, gesztusokkal, a drámapedagógia eszközeivel eljátszhatják, bábokkal megeleveníthetik maradandó élményeiket, újateremthetik a világot, ahogyan Ők képzelik.
- ◆ Saját megfigyeléseikre, tapasztalataikra támaszkodva gazdagodhat egyéniségük, fejlődhetnek képességeik és formálódhat jellemük is.
- ◆ Az óvodás élet teljes folyamata a gyermekek pozitív erkölcsi értékeinek, környezettudatos magatartásának kialakítását szolgálja.
- ◆ Figyelembe veszi a családi nevelést, az otthonról hozott élményeket, a hazához, a tájhoz, a kultúrához való kötődést.
- ◆ Biztosítja minden gyermek számára, hogy magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön és a meglévő hátrányok csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- ◆ A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, ápolását a nemzetiségi hagyományok átörökítését, nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ◆ A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- ◆ Ellenőrzése, értékelése segítse elő a gyermek reális önértékelésének, önkifejezésének kialakulását, újabb tevékenységre ösztönözzön, pozitív, egyénre szabott és építő jellegű legyen.

A családok szociokulturális háttere nagyon különböző, megtalálhatók a kimagasló anyagi körülmények között élők és a megélhetési gondokkal, egyre több esetben létbizonytalansággal küzdők is. A szülők iskolázottsága, életmódja, lakáskörülményei, jövedelemszintje, értékrendje nagy megosztottságot mutat.

Gyermekeink többségénél gondot okoz az élmény-, és mozgásszegény életmód.

Valljuk, hogy a szülő a gyermek első számú nevelője, az óvodapedagógus a felkészült szakember, a segítőtárs, és az óvodai nevelés felelőse. Feladata a családi nevelés kiegészítése, ezért a családdal szorosabb együttműködést alakítunk ki. Tiszteletben tartjuk a szülői és a gyermeki jogokat, a gyermekek védelmét. Ennek eredménye, hogy kapcsolatunk tartalmas, a szülők többsége partnerként vesz részt az együtt nevelésben.

Biztosítjuk a nemzetiségekhez tartozó gyermekek esetében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését.

A kölcsönös bizalom kiépítésével érdekeltté tesszük őket az óvodai élet megismerésében, támogatásában, és az aktív részvételben. Jó véleménnyel vannak óvodánkról, elképzeléseink megvalósításához minden segítséget megadnak.

Intézményünk eredményes és sikeres működésének eszköze a minőség tudatos kezelése. Ennek érdekében törekszünk partnereink igényeinek, elvárásainak megismerésére és teljesítésére.

Az igazgatóság elkötelezett a minőségi munka folyamatos fenntartása iránt, s a célok megvalósítását a teljes dolgozói kör támogatja.

Kitűzött céljaink megvalósításával óvodánk népszerűségét szeretnénk megőrizni.

A partneri igényfelmérés szerint a szülők legfontosabbnak tartják:

- ◆ gyermekek szeretetét,
- ◆ egészséges életmód alakítását,
- ◆ biztonságos, egészséges környezet biztosítását,
- ◆ gondolkodás, értelmi képességek fejlesztését.

Valljuk azokat a humanisztikus alapértékeket, amely szükséges a különleges bánásmódot igénylő gyermekek neveléséhez. Biztosítjuk a különbözőségeket elfogadó környezet megteremtését, a gyermekek specifikus fejlesztését, a nevelésükhöz, fejlesztésükhöz szükséges módszerek, terápiás eljárások szakszerű megválasztását és alkalmazását.

Továbbképzési tervünkben nagy hangsúlyt kap a gyermekek fejlesztéséhez szükséges szakvégtzettségek megszerzése, a továbbképzések tapasztalatainak beépítése a saját módszertárba.

2. Alapelveink, feladataink:

2.1. A demokratizmus és a pluralizmus elve

- ◆ A program szellemének megtartásával a gyermekek számára legoptimálisabb módszerek és munkamódok megválaszthatósága.
- ◆ Változatos tartalmi és tevékenységi kör biztosítása.
- ◆ Rugalmasság az óvodai élet: térbeli és időbeli megszervezésében.
- ◆ Emberi értékek közvetítése.

2.2. Nyitottság és autonómia elve, az óvodai szakemberek szakmai felelősségének elve

- ◆ Környezeti sajátosságok figyelembevétele.
- ◆ Szakmai autonómia érvényesülése.
- ◆ A változásokhoz való alkalmazkodás.
- ◆ Változatos, sokszínű tartalmi, tevékenységi és módszertani kínálat.
- ◆ Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.
- ◆ Az óvodai tevékenységi formák közötti komplexitás biztosítása.
- ◆ Az óvodai tevékenységeken alapuló tanulás célja a gyermekekre jellemző sajátos felfogási, kifejezési, gondolkodási stratégia kialakítása.
- ◆ A gyermek életkori és egyéni sajátosságainak, előzetes tudásának figyelembevétele.
- ◆ Igazodás a gyermekcsoportok jellemzőihez.

2.3. Az egyenlő lehetőségek elve és a gyermekek különbözősége figyelembevételének elve

- ◆ Életkori sajátosságok figyelembevétele.
- ◆ Feltételek biztosítása a különleges gondoskodást igénylő gyermekek számára.
- ◆ A különbségek figyelembevétele nemre, szociális és kulturális háttérre, világnézetre való tekintettel.
- ◆ A tevékenységi formák megválasztásában és az anyag kiválasztásakor lehetővé tenni a tapasztalatszerzést és a világ különbözőségének megismerését.

2.4. A magánszféra és az intimitás tiszteletben tartásának elve

- ◆ A gyermek önkifejezésének segítése a különböző tevékenységek során.
- ◆ Intimitás biztosítása öltözködéskor, a mellékhelyiségben, pihenéskor.
- ◆ A gyermek személyiségének tisztelete, szeretete, megbecsülése, különbözőségek elfogadása.

2.5. A gyermekekkel való együttműködés és kommunikáció elve

- ◆ Jó helyzetfelismerés, gyors, helyes döntéshozatal.
- ◆ Egyértelmű kommunikációs és metakommunikációs jelzések.
- ◆ Színes, tömör előadásmód.
- ◆ Konfliktushelyzetek felismerése, szükség esetén megfelelő konfliktuskezelő technikák alkalmazása.

2.6. A kollegákkal való együttműködés és kommunikáció elve

- ◆ A pedagógiai eljárások és programok megvalósításában való együtt gondolkodás.
- ◆ Kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen, bizalmon alapuló együttműködés a feladatok, célok elérése érdekében.
- ◆ Konfliktushelyzetek kompromisszummal történő megoldása.
- ◆ Empatikus, türelmes magatartás.

2.7. A szülőkkel való együttműködés elve

- ◆ Írásbeli és szóbeli tájékoztatás a pedagógiai programról, illetve a nevelési év során betervezett programkínálatról.
- ◆ A gyermekekkel kapcsolatos folyamatos információ biztosítása.
- ◆ A befogadás módjának megválasztása.
- ◆ Az óvodai élet megtervezésében és lebonyolításában való szülői részvétel jogának biztosítása az óvoda szakmai önrendelkezési jogának figyelembevétele mellett.
- ◆ Rendszeres tájékoztatás a szülői jogokról és felelőségekről.
- ◆ A kapcsolattartás során a család magánszférájának, kultúrájának, identitásának, világnézetének, értékrendjének, szokásainak tiszteletben tartása.
- ◆ A személyi adatvédelemhez való jogok következetes betartása.
- ◆ Szülői szerepek erősítése.
- ◆ Betekintés engedélyezése az ovikréta szülőket érintő felületekre.

2.8. A környezettudatos magatartás, a környezet védelme, óvása és a fenntarthatóság biztosításának az elve

- ◆ Belső motiváción alapuló, segítő pedagógiai attitűd kialakítása, környezettudatos magatartás elősegítése.
- ◆ A társadalmi és természeti környezet óvása, védelme, harmonikus együttélés segítése.

2.9. Gyermekközpontúság – legfontosabb elvünk

- ◆ Olyan gyermekek nevelése, akik nem azzá lesznek, amivé tenni akarjuk őket, hanem amivé segítségünkkel lehetnek. Ennek érdekében támaszkodunk kíváncsiságukra, tapasztalataikra, kihasználjuk aktivitásukat, örömteliséget biztosítunk, együttműködünk, bizalomra, megbecsülésre, tiszteletre építünk.

Ez óvodánkban azt jelenti, hogy:

A gyermek a nevelőmunka középpontjába áll.

Óvónőink a gyermekeket nem csak önállóságra nevelik, hanem önálló személyiségnek tekintik, akik

- ◆ eltérő tulajdonságokkal
- ◆ képességekkel
- ◆ ismeretekkel rendelkeznek

} ezért egyéni bánásmódot igényelnek

- ◆ Óvodapedagógusaink személyisége meghatározó a gyermekek számára, ezért jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai életnek. Empatikus, határozott, következetes viselkedésükkel érik el, hogy a gyermekek tiszteletben tartják kéréseiket, utasításait.

Célunk, hogy a gyermekek kötődjenek az óvodához, a felnőttekhez, társaikhoz.

2.9.1. Pedagógus kötelességei:

- ◆ nevelő és oktató tevékenység keretében az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse, figyelembe vegye a gyermek:
  - ◆ egyéni képességét,
  - ◆ tehetségét,
  - ◆ fejlődésének ütemét,
  - ◆ szociokulturális helyzetét,

- ◆ fejlettségét,
- ◆ különleges nevelési igényét,
- ◆ segítse a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakozását,
- ◆ következetesen tartassa be az óvodai szabályokat, szokásokat
- ◆ támasza legyen, ha bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben van és biztosítsa felzárkóztatását társaihoz,
- ◆ egészsége, testi épsége megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja,
- ◆ ezek elsajátításáról meggyőződjön,
- ◆ balesetveszély vagy a gyermek balesete esetén a szükséges intézkedést megtegye
- ◆ gyermek emberi méltóságát és jogait tiszteletbe tartsa,
- ◆ szülőket rendszeresen tájékoztassa az őket érintő kérdésekről,
- ◆ legyen önbecsülése és mások megbecsülésére irányuló képessége,
- ◆ rendelkezzen azzal a hittel, hogy minden emberben van pozitívum,
- ◆ legyen készsége a meghallgatásra és megértésre,

jellemezze:

- ◆ beleérző képesség, önérvényesítés, anélkül, hogy másoknak ártana,
- ◆ együttműködés a csoportban,
- ◆ nyitottság és kritikai gondolkodás,
- ◆ fantázia, kreativitás,
- ◆ biztosítson pszichikumot erősítő, élményt adó tevékenységeket,
- ◆ a szakmai beszélgetések, esetelemzések és jóízű viták nyújtsanak lehetőséget a szakmai álláspontjának kifejtéséhez, meggyőző és meggyőzhető legyen
- ◆ működjön közre a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- ◆ jelezzen, ha a gyermek jogainak megóvására vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedésre van szükség, adjon érdemi választ a szülő és a gyermek javaslataira, kérdéseire,
- ◆ használja ki a továbbképzési lehetőségeket, képezze, önképezze magát, használjon online felületet ismeretei bővítésére,
- ◆ pozitívan közelítsen az új kezdeményezésekhez,
- ◆ igazodjon természetes módon a gyermek szükségleteihez, igényeihez,
- ◆ Tetteiben mutakozzon meg a feltétel nélküli gyermekszeretet, a kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat,
- ◆ Visszajelzése pozitív, egyéni, további tevékenységre ösztönző legyen.

2.9.2. Nevelőmunkát segítők kötelezettségei:

- ◆ ismerje az óvodai nevelés céljait, dokumentumait,
- ◆ hatékonyan működjön együtt az óvónővel,
- ◆ tudatos nevelőpartner legyen,
- ◆ vegye figyelembe a gyermek:
  - ◆ egyéni képességét
  - ◆ szükségleteit
  - ◆ különleges nevelési igényét.
- ◆ felelősséggel lássa el a baleset megelőzés feladatait,
- ◆ titoktartási kötelezettségének tegyen eleget,
- ◆ legyen igénye az önképzésre, a továbbképzésen való részvételre,
- ◆ a csoport közösségének aktív részese legyen,
- ◆ tartsa tiszteletben a gyermeki jogokat.

Az életszerű, érzelmi megközelítésű, természetes helyzetből kiinduló játék és egyéb tevékenységek megszervezésekor célunk, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjék!

Ehhez nyújt óvónőink számára nagy segítséget a drámapedagógia ismerete, annak alkalmazási lehetőségei, eszközei.

A dráma alapja: az emberi cselekvés - cselekedtetve tanítás, ahol a tér, idő, cselekmény egységet alkot, ahol a cselekményt a gyermekek hordozzák a maguk akarati törekvéseivel. Ez az akarati törekvés elvezethet bennünket az önmegvalósítás pozitív ösvényére, ahol az önmagunk kiteljesedése, mások értékeinek és érdekeinek figyelembevételével történik. A dráma segít a hatékonyabb társadalmi beilleszkedésben, ellensúlyozza a kulturális környezet okozta hátrányok meglétét gyermekeinkben.

3. Az óvoda alapfunkcióját biztosító nevelési keretek

3.1. Egészséges életmód, egészségfejlesztés

Mottó: „... testesítsd meg azt, amit
tanítasz, és csak azt tanítsd, amit
megtestesítesz”

Alapelvünk: A gyermek egészségi szempontból is különböző, ezért egészségvédő- és fejlesztő nevelésünk is egyedi jellegű, hogy minden egyes gyermek eljusson legteljesebb egyéni egészségi potenciáljának eléréséhez.

Célunk: Nevelésünk segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, a testi nevelést az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ a gyermek testi és lelki fejlődésének elősegítése,
- ◆ a testi nevelés feltételeinek biztosítása,
- ◆ a gyermek egészségvédelmének biztosítása,
- ◆ a betegség megelőzés feltételeinek megteremtése,
- ◆ a gyermek edzettségének biztosítása, harmonikus mozgás fejlődésének biztosítása.
- ◆ a gyermek egészségét támogató környezet megteremtése, óvása, megőrzése, a környezettudatos magatartás erősítése,
- ◆ egészséges táplálkozás elősegítése, különösen a magas cukor, só és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése. A zöldségek, gyümölcsök és tejtermékek fogyasztására való ösztönzés,
- ◆ életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához,
- ◆ cukorbeteg, liszt, és tej érzékeny gyermekek gondozása, szakszerű étkezés biztosítása,
- ◆ az átlagtól eltérő gyermekeknél kiemelt figyelmet fordítunk a személyi higiénia elsajátítására, a lehetséges önállóság elérésére.

A megvalósítást segíti:

A személyi higiénia nevelés az intimitás tiszteletben tartásával

- ◆ a gyermek egészségének ellenőrzése, betegség megelőzése,
- ◆ a testápolás szokásainak kialakítása,
- ◆ a helyes öltözködés elsajátítása, mely időjáráshoz, hőmérséklethez igazodó,
- ◆ az egészséges ruházat megkövetelése, mely biztosítja a szabad mozgást, óv a sérülésektől,
- ◆ a fertőző betegségek megelőzése, melynek alapja a személyi higiénia szabályainak megtartása.

A környezet higiénia nevelés

- ◆ az óvoda helységeinek és udvarának higiéniaja – levegőcsere, elégséges világítás, megfelelő hőmérséklet, tisztaság, balesetmentesség biztosítása,
- ◆ nyugodt légkör a pihenéshez, egyéni alvásigény figyelembevétele,
- ◆ a tárgyi feltételek nyújtotta lehetőségek optimális kihasználása,
- ◆ a természet megismerése, környezetvédelem, közlekedés a szabadban, erdőben – tűzrakás,
- ◆ szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása.

A test edzése

- ◆ napfürdőzés, légfürdőzés; szabadban töltött idő növelése,
- ◆ a víz edzőhatásának biztosítása rendszeres, tervszerű vízhez szoktatási programmal,
- ◆ életkori sajátosságokat figyelembe véve rövid, hosszabb távú túrák szervezése minden évszakban,
- ◆ az életmód sportokkal való ismerkedés (ovi-foci, korcsolyázás, tenisz),
- ◆ a tervezett és szabad mozgások napi jelenléte.

Együttműködés

a családdal:

- ◆ egészségpropaganda,
- ◆ otthoni szokásrendszer megismerése,

az egészségügyi szakszolgálattal:

- ◆ egészségügyi szűrés: szakorvos, védőnő
- ◆ szükséges korrekció ellátása: gyógytornász,

az óvoda valamennyi munkatársával:

- ◆ megelőző tevékenység,
- ◆ egészségvédő programok,
- ◆ folyamatos és rugalmas napirend,

a lakókörnyezettel, a külső világ megismerése során találkozik az élet és egészségvédelem társadalmi formáival.

3.2. Egészséges táplálkozás, étkezés

Alapelvünk: Kisgyermekkorban a helyes táplálkozás a fejlődés alapfeltétele.

Célunk: nevelésünk segítse az egészséges életmód táplálkozással kapcsolatos szokásainak kialakítását, beépülését.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ Helyes testtartás.
- ◆ Esztétikus terítés.
- ◆ Megfelelő eszközhasználat.
- ◆ Új ízek megismertetése.
- ◆ Zöldség és gyümölcs fogyasztás elősegítése.
- ◆ Tejtermékek előtérbe helyezése
- ◆ A magas cukor, só és telített zsírban gazdag ételek kerülése.
- ◆ Folyadék igényének kielégítése a nap bármely részében.
- ◆ Különös figyelem az étvágytalan, vagy falánk gyermekekre.
- ◆ Szükség esetén speciális étrend biztosítása.
- ◆ A fegyelmezés eszköze nem lehet az étkezés.

Indikátorok:

- ◆ Étkezési kultúra kialakítása.
- ◆ A család és az óvoda táplálkozási szokásainak összehangolása.
- ◆ Nyugodt, jó hangulatú étkezés biztosítása.
- ◆ Édességek, chipsek, üdítők fogyasztásának korlátozása.
- ◆ Dajka, óvónő együttműködése a szokások alakításában.
- ◆ Gyermekek egészségének nyomon követése egészségmérő lapon.

3.3. Testi-lelki egészségvédelem

Mottó: „Az ember nemcsak azért felelős, amit tesz, hanem azért is, amit nem tesz meg

Protagorasz

Célunk: A testi és lelki egészségfejlesztés, károsító hatások kiszűrése csökkentése.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ Elősegíteni a gyermek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését.
- ◆ Közreműködni a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében.
- ◆ Kedvezőtlen minták kiszűrése.
- ◆ Környezetből érkező ártalmas hatások lehetőség szerinti elkerülése.
- ◆ Pozitív példák erősítése.
- ◆ Gyermeki bántalmazás észlelése esetén intézkedés a megfelelő hatóságoknál.

Az óvó-védő funkció napi gyakorlatban történő érvényesülésének indikátorai:

- ◆ Egészséges, biztonságos balesetmentes környezet biztosítása.
- ◆ Szabadban végzett tevékenységek időmérlege.
- ◆ A tevékenységekhez szükséges tárgyi feltételek megléte, minősége.
- ◆ A gyermekek védekezőképességének fokozása edzési lehetőségek kihasználásával.
- ◆ A testápolási szokások alakulása, életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- ◆ A szokások alakítására fordított idő.
- ◆ A nyugodt, derűs légkör, az érzelmi biztonság megléte.
- ◆ Differenciált bánásmód, optimális segítségnyújtás.
- ◆ A gyermek mozgásszükségletének kielégítése.
- ◆ Nyugodt pihenés biztosítása.
- ◆ Dajka-óvónő együttműködése a szokások alakításában.

Mérőeszköz:

- ◆ Megfigyelési lap az óvó-védő funkciók érvényesüléséhez
- ◆ Egészségi állapot felmérő lap

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- ◆ Megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik, ruháját rendbe rakja.
- ◆ Ismeri a kulturált étkezés szabályait, megfelelően használja az eszközöket.
- ◆ Igénye az esztétikus környezet, ügyel annak rendjére.
- ◆ Törekszik a szabályok betartására, a balesetveszély elkerülésére, környezetének óvására.
- ◆ A kialakult szokásokat képes megváltozott körülmények között is alkalmazni.
- ◆ Ismeri a környezet károsító hatásait.
- ◆ Váljon igényévé az egészséges környezet kialakítása.

Sikerkritérium:

- ◆ Ha a csoportos óvónők által meghatározott szinten éri el a gyermek a várható eredményességet
- ◆ Ha az egészségi állapot pozitív irányba változik.

Mérés:

- ◆ Egészségi állapot felmérő lap eredményeinek összesítése.
- ◆ Fejlődési lap eredményeinek összesítése.

3.4. Érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés és szocializáció

Mottó: „Mi a gyermek szeretettel nem elégszünk meg. Hirdetjük: szeresd és ismerd meg a gyermeket.

Ismerd meg, hogy igazabban szerethesd, hogy mélyebben védelmezhesd, és jobban nevelhesd!

Nagy László

Alapelvünk: Az óvónő – gyermek kapcsolat nagyfokú szeretetre, bizalomra és toleranciára épüljön, ami minden egyes gyermeket elvezet a biztonság, szeretet és védettség érzetének kialakulásához.

Célunk: Nevelésünk segítse a gyermek önérvényesítő törekvéseit, egyben tudatosuljon benne az összetartozás fontossága, eljutva a szocializáció olyan szintjére, hogy erkölcsi és akarati tulajdonságai révén képes legyen magatartását az elvárások szerint irányítani.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ a gyermekek kötődésének formálása és erősítése a helyi társadalom életébe való bekapcsolásukkal (elsősorban az óvodai csoporton és a családon keresztül),
- ◆ a gyermek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normáihoz igazodva,
- ◆ stabil, érzelem dús, kiegyensúlyozott, állandó értékrend, szeretetteljes légkör megteremtése a befogadástól az iskolába lépésig,
- ◆ az interperszonális kapcsolatok pozitív irányú fejlesztése,
- ◆ szocializációs zavarokkal küzdő gyermek segítése,
- ◆ reális énkép, pozitív értékrend, helyes viselkedés alakítása,
- ◆ gyermek – dajka közötti kapcsolat jelentőségének felismerése és kibontakoztatása,
- ◆ gyermeki önérvényesítő törekvések mellett, a gyermeki önkifejezésnek teret adó szemlélet megvalósulása,
- ◆ gyermeki személyiségfejlődésben a szokás – és normarendszer megalapozására,
- ◆ gyermek szűkebb és tágabb környezetéhez, a szülőföldhöz való kötődést segítő pedagógus attitűd,
- ◆ gyermek személyiségfejlődésének alakulásában, a modell értékű kommunikáció, bánásmód, viselkedés az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek között
- ◆ egészséges életmódra nevelés és egészségfejlesztés,
- ◆ helyes viselkedéskultúra alakítása,

- ◆ kommunikatív nevelés,
- ◆ képességek fejlesztése a gyermeki tevékenységben,
- ◆ óvoda - család kapcsolatának alakítása, családhoz való kötődés erősítése.
- ◆ környezetvédelmi nevelés, környezettudatos magatartás szorgalmazása,
- ◆ hagyományok ápolása, szülőföldhöz való kötődés erősítése, nemzeti identitás tudat, a kulturális értékek, és a haza szeretet erősítése.
- ◆ egymás iránti tolerancia alakítása: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.

A megvalósítást segíti:

- ◆ rugalmas, optimális feltételeket teremtő napirend,
- ◆ pozitív érzelmi benyomásokon alapuló befogadás:
  - ◆ a szülővel közösen kialakítva,
  - ◆ otthoni kedvenc játékok elfogadása,
  - ◆ vegyes csoportokban nagyok segítsége,
- ◆ családi kiegyensúlyozott légkör – nagyfokú szabadság biztosítása a korlátok pontos megjelölésével,
- ◆ személyes odafigyelésen és közös élményeken, együttléten alapuló óvónő-gyermek, gyermek-gyermek, gyermek-dajka kapcsolat, melyet pozitív attitűd jellemez,
- ◆ megerősítő, pozitív értékelés, helyes konfliktuskezelés, kudarcviselési technikák kialakítása,
- ◆ különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása,
- ◆ már a befogadás előtt tájékozódás a család érzelmi viszonyairól, egymáshoz való kötődésről (információgyűjtés),
- ◆ az óvónő modell szerepének érvényesítése – a dajka modell szerepének megerősítése,
- ◆ stabil, értelmes szokások, szabályok, normarendszerek megalapozása,
- ◆ csoportszervezési forma,
- ◆ elvárásaink egyszerű, rövid, egyértelmű, pozitív megfogalmazása,
- ◆ lehetőségadás a javításra, leszakadástól való megmentés, kudarcok kezelése,
- ◆ közös munka, együttjátás,
- ◆ a gyerek jogos kívánságainak figyelembevétele,
- ◆ az óvónő személyisége, szakmai tudása, nevelői attitűdje,

- ◆ a családi környezetből eredő kedvezőtlen fejlődés gátló tényezők feltárása, ellensúlyozása,
- ◆ kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szakember segítségének igénybevétele, hátrányok csökkentése,
- ◆ az egyéni eltérésekhez, igényekhez való igazodás (egyéni bánásmód),
- ◆ metakommunikáció,
- ◆ az óvónők és más felnőttek pozitív mintaadásai,
- ◆ részvétel helyi és egyéb rendezvényeken,
- ◆ szülőföldhöz való kötődés erősítése, helyi népszokások gyakorlása.

Érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés, szocializáció napi gyakorlatban való érvényesülésének indikátorai:

- ◆ Óvónő-gyermek kapcsolat milyensége,
- ◆ Dajka-gyermek kapcsolat milyensége
- ◆ Gyermek ön-érvényesítő, önkifejező törekvéseinek segítése,
- ◆ Szocializálódás elősegítése,
- ◆ Egyéni és differenciált személyiségfejlesztés megvalósulása,
- ◆ Érzelmi intelligencia szintje,
- ◆ Empátia, tolerancia, különbözőség elfogadásának megvalósulása,
- ◆ Óvodapedagógusok nevelői stílusa,

Mérőeszköz: Szociális funkció érvényesülésének megfigyelő lapja.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Kötődik óvodájához, a felnőttekhez, társaihoz, családjához.
- ◆ Elfogadja és betartja a felnőttek kéréseit, az óvodai szabályokat követi.
- ◆ Ismeri és betartja a viselkedés alapvető szabályait.
- ◆ Feladattudata kialakult.
- ◆ Elfogadja társai szokatlan megnyilvánulásait, különbözőségeit, empatikus, toleráns.
- ◆ Képes alkalmazni az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát.
- ◆ Tisztában van nemzeti hovatartozásával.

Sikerkritérium: Ha a csoportos óvónők által meghatározott szinten éri el a gyermek a várható eredményességet.

Mérőeszköz: Egyéni fejlődési lap eredményeinek összesítése.

Boldogságprogram

Boldogságórák azokban a csoportokban lehetnek jelen, ahol az óvodapedagógusok rendelkeznek a megfelelő végzettséggel és a tematikus tervükben megjelentetik a 10 hetes programot, melyek a következő téma köré csoportosulnak:

- ◆ A hála gyakorlása
- ◆ Az optimizmus gyakorlása
- ◆ Társas kapcsolatok ápolása
- ◆ Jó cselekedetek gyakorlása
- ◆ Elköteleződés egy cél mellett
- ◆ Megküzdési stratégiák
- ◆ Apró örömek élvezete
- ◆ A megbocsátás gyakorlása
- ◆ Testmozgás
- ◆ Fenntartható boldogság

Ezek a délelőttök a gyermekek boldogságra való képességét fejlesztik.

Célunk: A kihívások könnyebb legyőzése, a problémák hatékonyabb megoldása, testi-lelki egészség megtartása. Önbizalom, a társas és baráti kapcsolatok és a pozitív gondolkodás erősítése. A pozitív pszichológia segítségével a gyermekek a lehető legjobbat hozzák ki magukból.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ Fejlessze a gyermekek problémamegoldó képességét
- ◆ Szélesítse a gyermekek látókörét és gondolkodás módját
- ◆ Építse a testi, szellemi és társas erőforrásokat
- ◆ Ellensúlyozza a negatív érzelmeket
- ◆ Óvja a gyermekek mentális egészségét
- ◆ Csökkentse az agressziót a gyermek közösségben
- ◆ Javítsa a gyermekek tanulási eredményei

Indikátorok:

- ◆ Reális önismeret kialakulása
- ◆ Szorongások csökkenése
- ◆ Konfliktusok számának csökkenése

- ◆ Társas kapcsolatok erősödése
- ◆ Problémamegoldó képesség erősödése

3.5. Anyanyelvi nevelés

Az óvodai élet valamennyi tevékenységének alapja, annak szerves része.

Alapelvünk:

Közösen átélt örömök és élmények nyomán alakított beszélő környezetben szoros kötődés kialakítása egymással és anyanyelvünkkel. Biztonságos, meghitt, egymást elfogadó és megbecsülő légkörben eljuttatni a gyermekeket az örömteli, felszabadult kommunikáció élményéhez.

Célunk:

A gyerekek már meglévő anyanyelvi képességeinek differenciált, egyénre szabott fejlesztése. A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, helyes minta és szabályközvetítéssel a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Az anyanyelvi-kommunikációs nevelés fő területei:

- ◆ az anyanyelv szeretetére, tiszteletére nevelés,
- ◆ beszédhallás-figyelem fejlesztése,
- ◆ beszédhallás-émlékezet fejlesztése,
- ◆ beszédritmus fejlesztése,
- ◆ grafomotoros képességek fejlesztése,
- ◆ beszédművelés (helyes ejtés),
- ◆ gondolkodás fejlesztése,
- ◆ kommunikáció fejlesztése: köszönés, bemutatkozás, személyes adatok, megszólítás, szándéknyilvánítás, elbeszélés élmény- illetve kép alapján, mesebefejezés, vers- és

Feladatok:

- ◆ tapasztalatok, érzelmek, gondolatok szóbeli kifejezőképességének fejlesztése,
- ◆ a kontaktusteremtés, a kommunikációs képesség és önkifejezés eszközeinek fejlesztése,
- ◆ a gyermek irodalmi érdeklődésének felkeltése, kibontakoztatása,

- ◆ az életkornak, a nyelvi fejlettségnek, érdeklődésnek, a meglevő tapasztalatoknak, élményeknek és ismereteknek megfelelő tevékenységek, beszédhelyzetek teremtése,
- ◆ az irodalom megbecsülésének, szeretetének megalapozása változatos irodalmi élmények nyújtásával,
- ◆ az olvasóvá nevelés folyamatának elindítása, a könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása,
- ◆ erkölcsi érzelmek, ítéletek, magatartások és esztétikai fogékonyság fejlesztése, mesealkotás,
- ◆ a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének a fenntartása.

Az anyanyelvi nevelés során különböző funkciókat fejlesztünk:

- ◆ beszédszervek ügyesítését, hangképzési technikát,
- ◆ helyes és szép kiejtést, hangsúlyozást, beszédritmust,
- ◆ gazdag, választékos, érzelmeket kifejező szókincset,
- ◆ mondatalkotást,
- ◆ kifejezőkészséget, összefüggő beszédet,
- ◆ beszédészlelést és értést (felkészít az írás, olvasás elsajátítására).

Az óvodapedagógus és dajka személyes feladatai:

- ◆ nyugodt, derűs légkör, inger gazdag környezet megteremtése, mely módot ad a szóbeli megnyilatkozásra.
- ◆ szeresse, ismerje anyanyelvét, fejlessze anyanyelvi kultúráját
- ◆ beszéde legyen szemléletes, érthető, érzelmeket kifejező gazdag szókincsű.
- ◆ kommunikációja legyen követésre méltó, nyelvhasználata kifogástalan.
- ◆ egyszerű mondat szerkezettel, ugyanakkor változatosan kommunikáljon.
- ◆ természetes hangon a csoport zaj- és zörejszintjéhez alkalmazkodva beszéljen.
- ◆ kérdéseivel fejlessze a gyermek gondolkodását, ösztönözze beszédre.
- ◆ segítse és erősítse a beszédkapcsolatokat.
- ◆ találjon időt a gyermek meghallgatására, adjon lehetőséget a kérdések érvényesülésére, fordítson figyelmet azok megválaszolására.

Az óvodapedagógus kiemelt feladatai:

- ◆ közös élményre épülő közös tevékenységek biztosítása.
- ◆ egyéni bánásmóddal segítse a beszédfejlődésben elmaradt gyermek felzárkózását (inger gazdag környezet, sikerélmények biztosítása, egyénre szabott fejlesztés).
- ◆ ismerje a család anyanyelvi kultúráját:
  - ◆ a nyelvi fejlődés hátterének részletes feltárása (előforduló beszédhibák, szociális-érzelmi problémák, kétnyelvűség)
  - ◆ nevelési céljaink, feladataink megismertetése a szülőkkel
  - ◆ tájékoztatni a gyermekkel kapcsolatos tapasztalatokról.
- ◆ a beszédgátlások oldása.
- ◆ a beszédhibák, zavarok felismerése, javítása mintaadással, sok beszélgetéssel, szakirányú fejlesztés követése, segítése.
- ◆ nyelvi játékok szervezése, játékos mozgásokkal összekötött ismétlési lehetőségekkel
- ◆ a felnőttek beszédkultúrájának tudatos csiszolása.
- ◆ a dajka odaadó, meghallgató, mintaadó kommunikációjának igénylése.

Megjelenítés:

- ◆ minden tevékenységben; kötetlen verselés, mondókázás éneklés során
- ◆ irodalmi élményeken keresztül
- ◆ Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese nyújtásával.

Helyi jellegzetességek megjelenítése:

- ◆ népköltészeti hagyományok,
- ◆ népmese, népdal, gyermekjátékok,
- ◆ jeles napokhoz fűződő szokások,
- ◆ családi hagyományok,
- ◆ munkához kapcsolódó szokások.

Indikátorok:

- ◆ A gyermek kommunikációjának szintje az egyes tevékenységekben.
- ◆ Az anyanyelvi nevelés, kommunikáció személyi és tárgyi feltételeinek megléte.
- ◆ Az óvodapedagógus felkészültsége.

- ♦ Az óvodapedagógus beszédkultúrája.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ♦ Hangképzése, nyelvhasználata megfelelő.
- ♦ Összefüggően beszél, megfelelő tempóban és hangsúllyal.
- ♦ Aktívan használja a szókincset, a különböző szófajokat.
- ♦ Jó kommunikációs készséggel rendelkezik.
- ♦ Beszédfegyelme, beszédbátorsága kialakult.
- ♦ Képes szavakat felsorolni azonos kezdőhanggal.
- ♦ Hasonló hangzású szópárokat megkülönböztet.

Sikerkritérium: Ha a gyermekek életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően fejlődnek.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

3.6. Értelmi fejlesztés

Mottó: „Némelyek valóságos tanodát, mások csupán játékhelyet látnak az óvodákban, s kellő középutat igen kevesen tudják eltalálni”

(Ney Ferenc 1847)

Alapelvünk: A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, sokoldalú tapasztalatszerzés biztosításával, differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztéssel segíteni a gyermeket az önálló gondolkodásban.

Célunk: Nevelésünk segítse a gyermeket a külső világ tevékeny megismerésében, a megismerő funkciók fejlettsége tegye képessé a világban történő alkalmazkodásra, a problémamentes iskolakezdésre. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Hangsúlyozott feladataink:

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

- ◆ a megismerés iránti érdeklődés felkeltése,
- ◆ a gyermek sokoldalú fejlesztése,
- ◆ a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- ◆ valóságghú észlelés segítése,
- ◆ figyelemösszpontosításra való képesség erősítése,
- ◆ gazdag képzeleti működés elősegítése,
- ◆ reproductív emlékezet kialakítása,
- ◆ kreatív gondolkodás elősegítése,
- ◆ fogalmi gondolkodás megalapozása,
- ◆ az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése,
- ◆ a képzelet és kreativitás fejlődéséhez ösztönző környezet megteremtése,

- ◆ differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés,
- ◆ az átlagtól eltérő gyermek egyéni fejlettségéhez és fejlődési üteméhez igazított fejlesztés,
- ◆ szakemberek munkájának segítése.

A megvalósítást segíti:

- ◆ testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése,
- ◆ a gyermek kíváncsiságára, utánzási kedvére épülő, ismeretközvetítés,
- ◆ az anyanyelv fejlesztése,
- ◆ kommunikációs képességek alakítása (beszédprodukciós, beszédértés, nyelvi képességek),
- ◆ kreativitás elősegítése,
- ◆ változatos tevékenységek biztosítása, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg,
- ◆ érzelem vezérelt megismerés, élmény fonalán alapuló gondolkodás,
- ◆ egyéni különbségek, adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése
  - ◆ tanulási nehézségek korai felismerése,
  - ◆ tehetséggondozás,
- ◆ ösztönző környezet biztosítása.

Kognitív készségek fejlődése:

Érzékelés, észlelés fejlődése:

- ◆ Kialakul az elemző látás, képesek az egész-rész összefüggéseinek felismerésére.
- ◆ Képesek több tárgy meghatározott szempontok szerinti elrendezésére.
- ◆ Képesek a színek differenciált megkülönböztetésére, verbalizálására.
- ◆ Ismerik a domináns kezet, képesek a térirányok saját testen történő leképezésére.
- ◆ Szókincsükbe beépülnek az irány-megkülönböztetés kifejezései.
- ◆ Képesek az élményekhez kötődő időészlelésre.

Emlékezet fejlődése:

- ◆ Megjelenik a szándékos emlékezet. Rövid távú emlékezetében képes 16-18 szótagot tárolni és kérésre visszamondani.

Képzelet alakulása:

- ◆ Képesek játék és meseélményeinek verbalizálására.
- ◆ Képesek könnyedén közlekedni a valóság és csodavilág között.
- ◆ Fantáziájuk gazdag.

Gondolkodás:

- ◆ Kialakul képszerű, szemléletes gondolkodásuk.
- ◆ Képesek problémák felismerésére és megoldásukra.
- ◆ Törekednek az önértékelésre.
- ◆ Ismereteiket tudják alkalmazni a gyakorlatban is.
- ◆ Segítséggel kijavítják tévedéseiket, ellenőrzik saját tevékenységüket.
- ◆ Képesek érzéseiket, gondolataikat szóban, képben megjeleníteni.
- ◆ A beszédfigyelem életkori szintje kialakul.

A tanulás értelmezése:

A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

A tanulás az óvodában folyamatos, nem szűkül le a szervezett ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamatában valósul meg, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Feltétele: A gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen – sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás felfedezés biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulást támogató környezetben a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire építeni.

Célja: a gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Feladatunk: a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel a gyermek személyiségének kibontakoztatása.

Lehetséges formái:

- ◆ utánpótlás,
- ◆ spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- ◆ cselekvéses tanulás,
- ◆ gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- ◆ irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- ◆ gyakorlati probléma megoldás,

- ♦ óvodapedagógus által kezdeményezett kötetlen, illetve kötött tevékenységekben megvalósuló tanulás (Forrás: OAP).

Tanulási típusok

Spontán tanulás: önkéntelen, bármikor, bárhol kialakulhat. A gyermekek figyelve, utánózva modellel – mintát követnek. Különböző eszközökkel manipulálnak, gyakorolnak, műveleteket, szerepeket, szabályokat sajátítanak el.

Szervezett tanulás: kötetlen, kötött tevékenységek. Az óvodapedagógus kezdeményezi és vezeti.

Átlagtól eltérő tanulás: A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyerekek vesznek részt benne, akik sérültek, fejlődésükben elmaradtak. Fejlesztésüket speciális szakemberek segítik (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).

Az átlagtól eltérő gyermekek, akiket óvodánk fogad:

- ♦ mozgáskorlátozott
- ♦ enyhe értelmi fogyatékos
- ♦ beszédfogyatékos
- ♦ autista
- ♦ kevertspecifikus fejlődési zavar

A tanulás munkaformái a különböző tevékenységekben:

- ♦ egyéni
- ♦ páros
- ♦ mikrocsoportos
- ♦ frontális (esetenként)

A nevelő-személyiségfejlesztő funkció napi gyakorlatban történő érvényesülésének indikátorai:

- ♦ Óvodapedagógusok értékelő munkájának jellemzői.
- ♦ Óvodapedagógusok kommunikációja.
- ♦ Szokások ismerete, betartása.
- ♦ Gyermekek verbális kifejezőképessége gyermekekkel és felnőttekkel.
- ♦ A csoport eszköz és felszerelésének milyensége.

- ◆ Foglalkozási formák, típusok helyes megválasztása.
- ◆ Az átlagtól eltérő fejlődés esetén fejlesztési javaslatok.

Mérőeszköz: A nevelő-személyiségfejlesztő megfigyelési lap.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Szándékos figyelemre tartósan képes.
- ◆ Érdeklődik környezeté tárgyi jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- ◆ Képes a rész-egész összefüggéseinek felismerésére.
- ◆ Gondolkodás fejlettsége: cselekvő-szemléletes (1-2), képszerű (3), elemi fogalmi gondolkodás (4-5).
- ◆ Feladattudata kialakult, feladatok végrehajtásában kitartó, munkatempója megfelelő.
- ◆ Bevétele pontos, maradandó.
- ◆ Ok-okozati összefüggéseket felismer.
- ◆ Képes problémát felismerni és megfogalmazni, tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai élet megkezdéséhez.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

4. Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítása, felzárkóztatás, tehetséggondozás az óvodában

Mottó: "Nem fog minden elvetett mag százszoros termést hozni, vannak hatvanszorosan, vagy csak harmincszorosan teljesítők is. Egy a fontos, hogy jó földbe (szerető környezetbe) hulljanak"
/Mt 13.3-10 Biblia/

Alapelvünk:

A nyugodt, szeretetteljes különbözőséget elfogadó környezettel biztosítjuk a rászoruló kisgyermek harmonikus személyiség fejlődését, ezzel segítjük sikeres próbálkozásait, pozitív eredmények elérését.

Törekszünk a kiemelkedő területek felismerésére és fejlesztésére.

Védelmük az egyéni szükségletekhez igazítva, egyénre szabott, szükség esetén speciális szakemberek igénybevételével történik.

Minden egyéb tevékenység a normál óvodai napirend keretében biztosított.

A gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartjuk, védelmet biztosítunk a lelki és testi erőszakkal szemben.

A gyermeki jogok érvényesítése az óvodai dolgozók kötelessége.

Célunk:

Védelem a gyermek számára kellemes, biztonságot nyújtó légkörben.

Lehetőségeink minél jobb kihasználása, bővítése az együttműködő partnerek segítségével.

Az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség biztosítása, szociális hátrányok enyhítése.

A nevelés hatására alakuljon gyermekeink alkalmazkodó készsége, akaratereje, önállóságra törekvése.

A gyermek védelmével kapcsolatos helyzetek

Hátrányos helyzetű gyermek:

- ◆ a család iskolázottsága, anyagi helyzete
- ◆ a gyermek szociális helyzete
- ◆ a jegyző hátrányos helyzetűnek, vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek nyilvánítja

Integrált nevelés:

- ◆ a speciális fejlesztés igénye
- ◆ egészségügyi állapot
- ◆ védő-óvó intézkedések

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ feltárni, azonosítani a gyermeket hátrányosan befolyásoló körülményeket,
- ◆ megteremteni a differenciálás kereteit és alkalmazni a különféle sajátos, egyéni szükségletek kielégítésére,
- ◆ saját eszközökkel a család és szakintézmények bevonásával, a fenntartó közreműködésével a lehető legkisebbre csökkenteni a hátrányokat,
- ◆ kapcsolattartás az észlelő és jelző rendszer működtetésében résztvevő szervekkel,
- ◆ egész napos tevékenység során a szükséges sérülés - specifikus módszerek, terápiák speciális segédeszközök biztosítása,
- ◆ akaraterő, önállóságra törekvés alakítása,
- ◆ a kognitív képességek egyéni lehetőségek szerinti fejlesztése,
- ◆ kiemelkedő területek fokozott fejlesztése,
- ◆ pozitív társas kapcsolatok kialakítása,
- ◆ beilleszkedés segítése,
- ◆ ép társak természetes viszonyulása a különbözőséghez,
- ◆ érték - megkülönböztetés nélküli természetes segítségadás,
- ◆ ép és sérült gyermeket nevelő szülők, családok kapcsolatalakításának segítése,
- ◆ felzárkóztatás, tehetséggondozás,

Az óvodapedagógus lehetőségei a családsegítésben:

- ◆ Nagyobb érzelmi biztonságot és mentális támogatást nyújt a krízishelyzetben élő gyermeknek és szüleinek.
- ◆ Képviseli a rászoruló gyermek érdekeit és támogatja a segítő kapcsolatok keresését.
- ◆ Szakszolgáltató intézményekkel együttműködve segíti a család, a gyermek érdekeinek érvényesítését.
- ◆ Támogatja a társadalmi erőforrások és a család közti információáramlást, segítő kapcsolatok felvételét.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

A gyermek és a család szociális eredetű problémáival foglalkozik.

- ◆ tájékoztatást szervez családjogi kérdésekben, bemutatja a szociális támogatások rendszerét,
- ◆ szakemberekkel együttműködve életviteli tanácsadást tart a szülőknek,
- ◆ kapcsolatot épít ki a speciális szolgáltató intézményekkel,
- ◆ érdekképviselőt lát el a lehetséges szolgáltatások igénybevétele érdekében,
- ◆ partneri kapcsolatot alakít ki az együttműködésben résztvevő gyermekvédelmi szervekkel,
- ◆ segíti az óvodapedagógus munkáját,
- ◆ családdal való jó kapcsolat kialakítása, folyamatossá tétele,
- ◆ felvilágosító munka, segítő erőforrások felkutatása,
- ◆ egyéb kapcsolattartási formák kidolgozása (családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra-tanácsadás)
- ◆ segítő, empatikus magatartás,
- ◆ gyermeki jogok védelme,
- ◆ problémás esetek figyelemmel kísérése → jelzések megtétele,
- ◆ elősegíti, hogy a hátrányos helyzetből jövő gyermek minél előbb óvodába kerüljön,
- ◆ rendszeres óvodába járás elősegítése,
- ◆ segély folyósítására javaslattétel a család anyagi terheinek enyhítése,
- ◆ veszélyeztetettség megszűnésére való törekvés,
- ◆ szükség esetén egyéni felzárkóztató program kidolgozása.
- ◆ nyugodt helyiség biztosítása a problémák megbeszélésére.

Segítő hálózat

- ◆ Az óvodák gyermekvédelmi megbízottjai
- ◆ Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat → pszichológus
- ◆ Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
- ◆ Városi Gyámügyi Hivatal
- ◆ Polgármesteri Hivatal Népjóléti Osztálya
- ◆ Szakorvos, védőnő

A megvalósítást segíti:

- ◆ Szociális érzékenységgel és ilyen irányú elhivatottsággal rendelkező óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős.
- ◆ Hatékony együttműködés a gyermekvédelmi szervekkel és más szakemberekkel.

Indikátorok:

- ◆ Tárgyi és személyi feltételek megléte.
- ◆ A gyermek önállóságának, kitartásának szintje.
- ◆ Fokozatosság, folyamatosság, állandóság érvényesülése.
- ◆ Befogadás, elfogadás megléte a gyermekközösségben.
- ◆ Iskolai beváláshoz szükséges tapasztalatok, ismeretek, jártasságok, készségek meglétének színvonala.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

A sérült gyermek iránti elvárást, fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai - orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára lehet építeni.

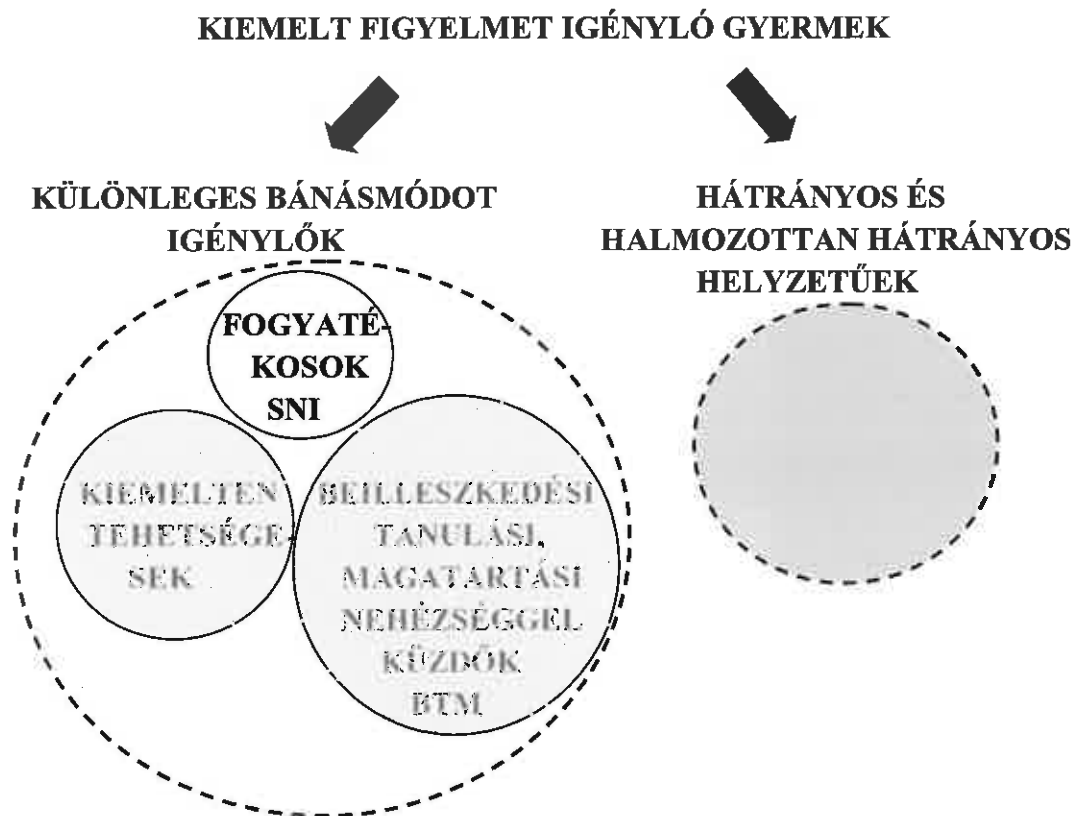
Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: Iskolai beválás mérőlapja
Egyéni fejlődési napló

4.1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermek** az új köznevelési törvény értelmében kettő csoportot különböztet meg.

Az egyes kategóriák között nincs merev határvonal, azok között átfedések jelenhetnek meg. A kategóriák egymáshoz való viszonyát az ábra mutatja.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek

Illetve:

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.

4.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, akit a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulási esetén halmozottan

fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Alapelvünk:

Gyermekek fejlesztése, felzárkóztatása speciális szakemberekkel együttműködve, egyénre szabott fejlesztés biztosítása.

Célunk:

Elősegíteni a kognitív funkciók fejlődését, életkori, egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Általános nevelési célkitűzéseink megvalósítása, mely során elősegítjük a gyermekek alkalmazkodó készségének, akarat erejének, önállóságának fejlődését.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) rendelkező óvodapedagógus,
- ◆ a dajka, esetenként a pedagógiai asszisztens szerepe.
- ◆ felismerni a gyermek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén a területileg illetékes szakszolgálat segítségét kérni,
- ◆ a fejlesztés gyakorlata a gyógypedagógiai – orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői bizottság javaslatára épüljön,
- ◆ kapcsolattartás a kijelölt gyógypedagógusokkal,
- ◆ az adott közösség elfogadó, befogadó szemléletének kialakítása,
- ◆ a gyermek terhelhetőségének tekintetében a sérülés jellegének, súlyosság mértékének adott fizikai állapotának figyelembevétele,
- ◆ a hiányzó vagy sérült funkciók fejlesztése, ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- ◆ sajátos nevelési igény szerinti környezeti, tárgyi, személyi feltételek biztosítása.
- ◆ rehabilitációs tevékenység részére teamek létrehozása, egyénre fejlesztési tervek kidolgozása.
- ◆ a társadalom befogadó szemléletének kialakítása.
- ◆ adatvédelemmel és személyiségi jogokkal kapcsolatos szabályok betartása.
- ◆ kapcsolattartás a kijelölt fejlesztő- illetve gyógypedagógusokkal.
- ◆ pozitív társas kapcsolatok kialakítása.
- ◆ beilleszkedés segítése.

Indikátorok:

- ◆ Sérült funkciók fejlesztése.
- ◆ A meglévő funkciókra való támaszkodás.
- ◆ Szükség esetén speciális eszközök biztosítása.
- ◆ Szociális és önellátás készségeinek fejlesztése.

4.1.2. Alapító Okiratunk alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztés feladatai az óvodai nevelés során

Mozgásfogyatékos gyermek

Cél: a mozgásos tapasztalatszerzés, szocializáció elősegítése, fejlesztése.

Óvónő feladatai:

- ◆ Szükség esetén speciális, egyénre szabott eszközök biztosítása, használatának megtanítása.
- ◆ A megfelelő mozgás és élettér és speciális időkeret biztosítása.
- ◆ Tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése.
- ◆ A napirend egészébe építse be az elsajátított mozgásminták rögzítését, szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatását.
- ◆ Önállóságra nevelés.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek (tanulásban akadályozott)

Cél: A társakkal történő együttműködést, a spontán tanulást, a kommunikáció fejlődését segítse, a számtalan élmény és minta, melyet a kortárskapcsolatokban megél.

Óvónő feladatai:

- ◆ A szülő támogatása a gyermek speciális helyzetének elfogadására.
- ◆ A gyógypedagógiai segítséggel együtt gondoskodik óvodapedagógus arról, hogy a gyermek a tankötelezettségi korra elérje azt az iskolakészültséget, amellyel a tanulmányait elkezdheti.

A beszédfogyatékos gyermek

Cél: A tanulási nehézségek, és a tanulási zavarok, magatartás problémák megelőzése az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztésére alapozva.

Óvónő feladatai:

- ◆ Törekedjen a kialakult szorongások, gátlások feloldására.
- ◆ Működjen együtt a logopédussal, a szülővel.
- ◆ A beszélő környezet legyen minta a gyermek számára.
- ◆ Bábozzon, és adjon lehetőséget a gyermek bábozására.
- ◆ Sokat meséljen, énekeljen.
- ◆ A szülő ösztönzése a szakember által összeállított napi gyakorlatok elvégzésére.

Autista, ép értelmű gyermek

Cél: A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése, a viselkedés problémák kezelése.

Óvónő feladatai:

- ◆ Önkiszolgálás kialakítása.
- ◆ Rágás, evés fejlesztése.
- ◆ Szobatisztaság elérése.
- ◆ Kognitív terápia.
- ◆ Kommunikációs fejlesztés.
- ◆ Gyermek szükségleteihez alkalmazkodó, a természetes élethelyzetet kihasználva, a meglévő töredékkészségek fejlesztése.
- ◆ A gyógypedagógus egyéni fejlesztési tervének megfelelően, speciális módszerekkel, eszközök használatával, egyéni fejlesztési helyzetekben a szakember bevonásával történjen a gyermek fejlesztése.

Egyéb pszichés fejlődés zavarai

Cél: A szakértő bizottság véleményében foglaltakra alapozva a részképesség zavarok korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.

Óvónő feladatai:

- ◆ Szoros együttműködés a szülőkkel, állandó kapcsolattartás.
- ◆ A teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése.
- ◆ Az eredmények iskolai előmenetelhez szükséges felkészültség megalapozása.
- ◆ Egyénre szabott egyéni ütemben történő fejlesztés, komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében.
- ◆ A gyermek megerősítése, mellyel motiváljuk majd a további pozitív változásra.

- ◆ A csoport tevékenységeinek körültekintő szervezése, az eszközök kiválasztása, feladatszervezés, egyéni értékelés.
- ◆ A gyermekcsoport felkészítése a problémával küzdő gyermek fogadására.

4.1.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Cél: A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek életkorukhoz mért fejlesztése.

Óvónő feladatai:

- ◆ Társas kapcsolataik kialakításának, magatartásszabályozási hiányosságainak csökkentése.
- ◆ A sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével, a gyermekek közösségbe történő integrálása.
- ◆ A gyermekek teljesítményének, magatartásának az átlag felé történő közelítése.

4.2.Tehetséggondozás

Mottó: „A tehetség nagyon sokféle,
nincs rá szabály, ettől szép, ettől
különleges.. Dr. Gyarmathy Éva

Alapelvünk: Nyugodt, szeretetteljes, különbözőséget elfogadó környezettel biztosítjuk a gyermek harmonikus személyiségfejlődését, ezzel segítjük sikeres próbálkozásait, pozitív eredmények elérését. Törekszünk a kiemelkedő területek felismerésére és fejlesztésére.

Célunk: A gyermekek tehetségének felismerése, egyénre szabottan képességeik fejlesztése. Olyan nevelési attitűd közvetítése, mellyel képesek a kompetenciák kibontakoztatására, önkifejezésre, kreatív életszemléletre.

Hangsúlyozott feladataink:

- ◆ Nyugodt környezet biztosítása.
- ◆ A gyermek képességeinek megismerése, sokszínű tevékenység felkínálása.
- ◆ Kiemelt képességek fejlesztése.
- ◆ Belső szükségleten alapuló érdeklődés felkeltése.
- ◆ Minél több élményszerű ismeret, tapasztalat nyújtása.
- ◆ Folyamatos kapcsolattartás a családdal a gyermek tehetségének kibontakoztatása érdekében.
- ◆ Pozitív értékek kihasználása.
- ◆ Gyermekek érintő negatív hatások kompenzálása.
- ◆ Az óvónők részéről folyamatos önképzés, felkészülés.
- ◆ Iskola választáskor a megfelelő intézmény választás elősegítése.

A megvalósítást segíti:

- ◆ Olyan lehetőségek biztosítása, mely előmozdítja az adott területen a fejlődést.
- ◆ Kompetenciát felvállaló óvónők.
- ◆ Rugalmasság, folyamatosság.
- ◆ Elfogadott, támogató környezet.
- ◆ A gyermek kreativitásának elfogadása, sok élmény, tapasztalat.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ♦ A gyermekek legyenek képesek a kiemelt területeken átlagon felüli teljesítményekre.

Sikerkritérium:

- ♦ Ha a gyermek egyéni képességeit kibontakoztatva tovább fejlődik.

Mérés:

- ♦ Egyéni fejlődési napló

5. Természetes megnyilvánulások

A megvalósítás alapja a gyermek természetes megnyilvánulásai

Játék

Mottó: „Játék közben őszintébben
nyilatkozik meg a jellem.”

Mozgás

Mottó: „A mozgás maga az élet.”

5.1. Játék, szabadjáték:

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell megvalósulnia. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Alapelvünk: Olyan alapvető létforma, önként vállalt tevékenység legyen, ami a gyermek spontán manipulációja, valamint a pedagógus tudatos jelenléte révén válik a személyiségfejlesztés alapvető eszközévé. Fontos a pedagógus sokoldalú gyermekismerete, a gyermek játékának, érzelmi életének megértése, elfogadása, játékszeretete, és játékos beállítódása.

Célunk: Körültekintéssel, alapos felkészültséggel a játékban lévő ismeretszerzési és speciális fejlesztési lehetőségek oly módon történő kiaknázása, hogy a gyermeknek a szabad – és indirekt játékfolyamat mindig az örömszerzés forrása és a feszültség oldása legyen.

Feladataink:

- ◆ feltételek biztosítása,
- ◆ nyugodt légkör – szokásrendszer következetes betartása,

- ♦ idő – napirend rugalmassága, kapkodás elkerülése,
- ♦ hely – csoportszobai berendezések mobilizálhatósága, kinti szabad terület biztosítása,
- ♦ a személyes interakció megteremtése közösségi játékkélmény biztosításával,
- ♦ igény szerinti együtt játszás, támogató, serkentő, ösztönző óvónői magatartás,
- ♦ szabályjátékba ágyazott mozgástevékenységek, melyek kiegészítik az irányított mozgást,
- ♦ eszközök – óvónői felelősség, gondos, összeválogatott, sokszínű, esztétikus eszköz és anyag biztosítása,
- ♦ a gyermek saját, aktív tevékenysége,
- ♦ élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz,
- ♦ inger gazdag környezet biztosítása,
- ♦ az udvari játéknál is érvényesüljön a rugalmasság a játékszervezésben,
- ♦ a szabad játék túlsúlyának érvényesülése,
- ♦ az alapos elméleti felkészültség a játék diagnosztikai és terápiás eszközként való alkalmazására,
- ♦ az óvónő megengedő és modellnyújtó magatartása,
- ♦ az óvónő tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét a játék folyamatában,
- ♦ a játék prevencióban betöltött szerepének tudatos felhasználása,
- ♦ családdal való együttműködés, a tömegkommunikációs eszközök negatív hatásainak mérséklése, tompítása, segítség a feldolgozásban,
- ♦ egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelés során, figyelembe véve az egyéni szükségleteket és képességeket.

Játékfajták

Szerepjáték

- ♦ a szociális tanulással olyan erkölcsi értékek elsajátítása, mint:
  - ♦ együttérzés,
  - ♦ segítőkészség,
  - ♦ önzetlenség,
  - ♦ figyelmesség,
- ♦ fontos a felnőtt modell – értékű szerepe,

- ◆ a verbális fejlesztés révén a kommunikáció, a kapcsolatalakítás elősegítése,
- ◆ játékszabályok elfogadása, betartása,
- ◆ irodalmi élményeik, érzelmeik megjelenítése (bábozás, dramatizálás),
- ◆ a tapasztalatok, ismeretek, érzelmek, élmények újraalkotásának terepe.

Gyakorlójáték értékeinek felhasználása a fejlesztés során

- ◆ mozgásos ismétlések révén ismerkedik a saját testével,
- ◆ manipulációs ismétlés révén ismerkedik a környező világgal,
- ◆ verbális ismétlései fejlesztik ritmusérzéküket,

Konstruáló játék

- ◆ fejlődik kreativitásuk,
- ◆ kialakul az alkotás öröme,
- ◆ segíti a szem – kéz koordináció fejlődését,
- ◆ fejlődik a logikus gondolkodás, matematikai képesség,

Szabályjáték

- ◆ önálló szabályra figyelés,
- ◆ a mozgásos és értelemfejlesztő szabályjátékok segítségével:
  - sikerélmény nyújtása,
  - kudarcélmény kialakítása,
  - helyes magatartásformák elsajátítása,
  - logikus gondolkodás fejlesztése,

Indikátorok:

- ◆ Nyugodt, elmélyült játék feltételeinek megléte.
- ◆ Játék tevékenységek sokszínűsége.
- ◆ Szabadjáték biztosítása.
- ◆ Szükség esetén a játék továbbsegítése megfelelő óvónői magatartással.
- ◆ Együttjátékozás megvalósulása.
- ◆ A játék fejlesztő hatásának érvényesítése.
- ◆ Változatos eszközök.
- ◆ Szükség szerint játékra való ösztönzés.

Mérés: irányított megfigyeléssel.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Képes az együtt játszásra.
- ◆ Játéka tartalmas, kreatív.
- ◆ Képes szerepjátékok megszervezésére és szerepek vállalására.
- ◆ Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
- ◆ Élményeit szívesen adja vissza bábozással.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

5.2. Munka jellegű tevékenység

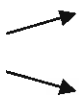
Cél: Erkölcsi tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése. A tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességeknek, készségeknek napi folyamatban történő alakítása.

Szükséges: óvodapedagógus, dajka példaadása
óvodapedagógus helyzetteremtése
a család együttműködése
feltételek megteremtése, méretarányos eszközök biztosítása

Feladat:

- ◆ a közös tevékenységek során erkölcsi szabályok, normák alakítása,
- ◆ információszerzés } a környező világról
- ◆ pontos tapasztalat }
- ◆ a munka alapfogásainak megismertetése,
- ◆ egyénre szabott feladatok adása, erősíteni a munkára készítő indítékokat,
- ◆ sikerélményhez juttatás,
- ◆ szociális magatartás fejlesztése, a közösségi kapcsolatok erősítése,
- ◆ szókincsgyarápítás,
- ◆ folyamatos, konkrét, reális, a gyermek saját magához mérten fejlesztő pozitív hatású értékelést kapjon.

Fajtái:

- ◆ önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés), önként végzett aktív tevékenység,
- ◆ közösségi munka
  - erősíti a munka játéktól eltérő jegyeit
  - kitartás, önállóság, felelősségvállalás, kötelességtudat, céltudatosság
- ◆ alkalmoszerű munka és megbízatások, naposi vagy egyéb munka,
- ◆ környezetvédelem, növénygondozás (virágöntözés, madáretetés),
- ◆ a hulladékkezelés,
- ◆ évszakoknak megfelelő tevékenységek az udvaron (levélgyűjtés, homokseprés, hólapátolás),
- ◆ szükségletet kielégítő munka.

Fontos:

- ◆ a napi tevékenység természetes része,
- ◆ nyugodt légkör,
- ◆ azonosuljanak a munka céljával, természetesnek tartsák szükségességét, felelősséggel végezzék,
- ◆ gyakorlási lehetőség,
- ◆ biztonságos munkaeszközök, célszerű használatának ismerete,
- ◆ idő, hely,
- ◆ dicséret, buzdítás,
- ◆ munka ne büntetés legyen,
- ◆ hasznos tevékenységek,
- ◆ testi épség megőrzésének biztosítása, balesetek megelőzése,
- ◆ a nagyobbak tevékenysége példaértékű legyen a kisebbek számára,
- ◆ a felnőtt segítő jelenléte, a legcélszerűbb fogások, sorrend megismertetése,
- ◆ nem túlterhelve, de mindenkinek legyen feladata,
- ◆ ismeretek alkalmazása, gyakorlása,
- ◆ erősíteni, fejleszteni a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait,
- ◆ takarékoság,
- ◆ környezetvédelem,
- ◆ balesetvédelem.

Indikátorok:

- ◆ A munka tárgyi és személyi feltételeinek megléte.
- ◆ A munka jellegű tevékenységek megjelenése.
- ◆ A munkafolyamatok ismeretének megfigyelése.
- ◆ A gyermek kitartásának megfigyelése munkavégzés közben.
- ◆ A gyermek társas tevékenységének megfigyelése munkavégzés közben.
- ◆ Fokozatosság, folyamatosság, állandóság érvényesülése a tevékenységben.
- ◆ Jellemformálás a tevékenység által (önállóság, kitartás, céltudatosság, felelősségvállalás, elkövetett hiba vállalása, kötelességérzet).
- ◆ Feladat-és problémamegoldó gondolkodás alakítása.
- ◆ Környezet által adott munkalehetőségek kihasználása.
- ◆ A tevékenységhez szükséges tapasztalatok, ismeretek, jártasságok, készségek meglétének színvonala.
- ◆ Közösségért végzett tevékenységek, alkalomszerű munkák.
- ◆ Konkrét, reális, pozitív értékelés, saját és mások elismerése.

Mérés: irányított megfigyeléssel.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Képes elvégezni a saját személyével kapcsolatos teendőket, munkát.
- ◆ Elsajátította és betartja az önkiszolgálás szabályait.
- ◆ Önállóan végez a közösségért munkát.
- ◆ Megfelelően használja a munkához szükséges eszközöket, tárgyakat.
- ◆ Betartja a környezetvédelem elemi szabályait.
- ◆ Szívesen vállalkozik egyéni megbízatások teljesítésére.
- ◆ Megfelelően ismeri, értékeli saját és társai munkáját.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

5.3. Mozgás

Elvünk: A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

Cél: A belső igényből fakadó mozgás elősegítése, megerősítése, spontán és szervezett formában.

Feladataink:

Hangsúlyozott feladatunk:

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett az irányított mozgásos tevékenységek hangsúlyozott megjelenítése, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mindennapos irányított testmozgás részeként a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok végzése (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

További feladataink:

- ◆ a gyermek természetes mozgáskedvének kiaknázása, a mozgásszeretet fokozása, érzelmi biztonság megteremtése,
- ◆ mozgástapasztalatok bővítése teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül,
- ◆ a rendszeres mozgást magába foglaló egészséges életvitel kialakítása,
- ◆ testi képességek és fizikai erőnlét fejlesztése,
- ◆ értelmi és szociális képességek fejlesztése a mozgás által.
- ◆ a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok alkalmazása,

A megvalósításhoz szükséges:

- ◆ mozgásra inspiráló biztonságos környezet,
- ◆ rugalmas napirend,

- ◆ balesetmentes, többfunkciós eszközök,
- ◆ megfelelő gyakorlási lehetőség, ismétlési alkalom teremtése,
- ◆ fokozatosság elvének betartása,
- ◆ prevenciós fejlesztés kiemelt kezelése,
- ◆ az óvónő modell szerepének érvényesülése,
- ◆ közös családi szabadidős programok szervezése.

A mozgásfejlesztés megvalósulása:

Spontán, aktív szabad játékokban megjelenő mozgásos tevékenység	Szervezett mozgásos tevékenység	Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés	Egyéb mozgásos tevékenységek
Más tevékenységekben komplex módon: Szabadjáték során: - csoportszobában, - udvaron, - kirándulások, séták alkalmával a természetben.	A tervezés fő feladatai: Kondicionális képességek fejlesztése: - állóképesség - teherbíró képesség - gyorsaság Koordinációs képességek fejlesztése: - téri tájékozódás - mozgásérzékelés, - reakcióképesség - ritmusképesség Mozgékonyság, hajlékonyság: - nyújtó hatású gyakorlatok - a test deformitásának megelőzése. Érzelmi-akarat képességek: - kitartás, - kudarctűrőképesség	Testtartás, és lábboltozat javító torna keretében. Mindennapos mozgás keretében. Preventív torna keretében.	Fit-ball Néptánc, népi játék Foci suli Korcsolya Kosárlabda Tenisz ovi foci pálya Spontán szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységek Úszó Nemzet Program

Indikátorok:

- ◆ Mozgás személyi és tárgyi feltételeinek megléte, minősége.
- ◆ A gyermek mozgásszükségletének kielégítése.
- ◆ A szervezett mozgás gyakorisága és kínálata.
- ◆ Vízhöz szoktatás színvonala.
- ◆ Mozgásos tevékenységek színvonala.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Tud ütemtartással, irányváltoztatással járni, futni.
- ◆ Tud szabályosan csúszni, mászni, kúszni.
- ◆ A kézi szereket megfelelően használja.
- ◆ Képes ugrásokat, függő gyakorlatokat végezni.
- ◆ Tud biztonságosan egyensúlyozva járni.
- ◆ Mozgása összerendezett, harmonikus.
- ◆ Magabiztosan tájékozódik a térben.
- ◆ Verseny és ügyességi játékokban követi a szabályokat.
- ◆ Kialakul probléma megoldó gondolkodása.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

6. A külső világ tevékeny megismerése 1.

6.1. Környezetismeretre nevelés

Mottó: „Ahol a természet szép, ott a kép, a zene is felragyog. A szépség mindenkor fűrtökben jelenik meg.”

(Weöres Sándor)

Alapelvünk: Esztétikus, szeretetet sugárzó légkörben a gyermeket elvezetni oda, hogy rácsodálkozzon a világra és megismerési vágyától vezérelve minél több jót és szépséget tudjon felfedezni.

Célunk: Olyan gyermek nevelése, aki fogékony az őt körülvevő élő és élettelen környezet iránt, képes azt megbecsülni, óvni és életkori szintjének megfelelően tenni is érte.

Szükséges feltételek:

- ◆ a gyermek környezetével kapcsolatos tapasztalatainak felmérése, ismerete,
- ◆ szoros együttműködés a családi házzal,
- ◆ esztétikus, élményekben gazdag környezet,
- ◆ környezetüket szerető, hagyományőrző, felkészült pedagógusok,
- ◆ a szülőföld, a hazai táj, a néphagyományok, helyi hagyományok szokások ápolása,
- ◆ az összefogás a nemzeti, családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése,
- ◆ a nemzeti, családi tárgyi kultúra értékeinek védelmezése,
- ◆ a szűkebb kinti világ felfedezési lehetőségeinek pontos ismerete,
- ◆ a komplexitás megvalósítási módszereinek ismerete más nevelési területekkel,
- ◆ a környezet védelmére nevelésben modellnyújtó felnőttek,
- ◆ a néphagyományok megőrzési lehetőségeinek kiaknázása,
- ◆ tudatos, tervszerű fejlesztőmunka,

Általános feladataink, melyek a csoportok nevelési-fejlesztési terveiben konkretizálódnak:

- ◆ az egyéni és közös élményekre épülő tapasztalatszerzés biztosítása,
- ◆ megalapozni a természet szeretetének és védelmének alapvető érzését,
- ◆ a gyermek figyelmének tudatos ráirányítása a természet törvényszerűségeire, az egyes folyamatok kölcsönhatásaira, a természeti, ökológiai értékek óvására,

- ◆ a gyermek igaz tapasztalatainak kiemelése, a tévesek pontosítása,
- ◆ az ingerszegény környezetből érkező gyermekek tapasztalatainak kiegészítése, pótlása,
- ◆ népi kultúránk, a környezet hagyományainak beépítése az óvodai életbe,
- ◆ az irányított ismeretszerzést a játékoság és cselekedtetés hassa át,
- ◆ gyűjtő munkával gazdagítani az óvodai eszköztárt.

A megvalósítás elvei:

- ◆ A megfigyelések zömében a természetben történjenek.
- ◆ Csak olyan témát dolgozzunk fel, amelyhez az élményt, a tapasztalást is tudjuk biztosítani.

A fejlesztés megvalósulásának módja:

- ◆ Tevékenységeken keresztül.
- ◆ Egyéni differenciált fejlesztéssel.
- ◆ Kötött és kötetlen tevékenységek keretében.
- ◆ Célja: Az ismeretek rendszerezése, téves tapasztalatok korrigálása, a gyermek önálló véleményalkotásának segítése.

Óvónői szabadság érvényesülése:

- ◆ módszerek megválasztásában,
- ◆ a gyermek egyéni szintjének nyomon követésében,
- ◆ a felzárkóztatási és tehetséggondozási feladatokhoz szükséges módszerek megválasztásában,
- ◆ a témakörök megtervezésében,
- ◆ a csoportos népszokások, hagyományok bevezetésében,
- ◆ a rendelkezésre álló IKT eszközök használata.

A megvalósítást segítik:

- ◆ kompetenciát felvállaló óvónők,
- ◆ ötlettár a témakörök kiválasztásához,
- ◆ jó tudni! – információ, tudásanyag az óvónői felkészüléshez,
- ◆ szűkebb környezetünk túralehetőségei,
- ◆ ünnepek, népszokások gyűjteménye,
- ◆ ajánlott szakirodalom jegyzék,

- ♦ a fejlesztés eszközszükséglete.

Indikátorok:

- ♦ A tárgyi és személyi feltételrendszer megléte.
- ♦ A gyermek érdeklődése a tevékenység iránt.
- ♦ Elvárt ismeretek alkalmazása.
- ♦ A gyermek biztonságos eligazodása a közvetlen környezetében.
- ♦ Élményszerzés, tapasztalat szerzés céljából helyi, környezeti adottságok kihasználása,
- ♦ A gyermek aktív részvétele a tevékenységben.

Mérés: irányított megfigyeléssel.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ♦ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről (lakcím, születési dátum, stb.).
- ♦ Testsémája kialakult, ismeri a testrészeket, azok funkcióját és higiéniáját.
- ♦ Felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit.
- ♦ Ismeri és alkalmazza az alapvető közlekedési szabályokat.
- ♦ Megnevezi az ismert növényeket, állatokat, képes azokat csoportosítani.
- ♦ Ismeri a növény és állatgondozás legegyszerűbb műveleteit.
- ♦ Időfogalma kialakult, megkülönbözteti az évszakokat, napszakokat.
- ♦ Ismeri a színeket, színárnyalatokat.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

6.2. Környezetvédelem, környezettudatosság, fenntarthatóság

Alapelvünk: Olyan gyermekek nevelése, akik érzékenyek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetük védelmére és kialakul bennük a – belső motiváción alapuló – környezettudatos felelősségvállalás.

Célunk: Olyan értékrend, szokások attitűd kialakítása, melyek elősegítik a környezettel való harmonikus kapcsolatot.

Olyan magatartásforma és gondolkodási képességek kialakítása, melyek a környezeti kultúra megalapozásához, fenntarthatósághoz szükségesek.

Szükséges feltételek:

- ◆ értékteremtő pedagógusi attitűd
- ◆ tudatos, ismeretnyújtó, ok-okozati összefüggéseket felismertető pedagógia
- ◆ a gyermek életkorát figyelembevevő megtapasztaltatás, élménynyújtás
- ◆ a fenntarthatóság és környezetvédelem elveinek és feladatainak kiemelt kezelése
- ◆ inspiráló környezeti és tárgyi feltételek biztosítása

Általános feladataink, melyek a csoportok nevelési-fejlesztési terveiben konkretizálódnak:

- ◆ a célok eléréséhez megfelelő feltételek biztosítása (személyi, tárgyi),
- ◆ a családok szemléletformálásának elősegítése, aktív, közös tevékenységek, élmények által,
- ◆ partnerkapcsolatok bővítése, a nevelés színtereinek kiterjesztése, természeti és lakókörnyezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása,
- ◆ városunk, ÖKO programjához való szoros kapcsolódás, helyi értékek megismerése, megőrzése,
- ◆ az óvodás gyermekeink környezettudatos felnőtté formálása, szemléletük és magatartásuk megalapozása,
- ◆ fenntartható fejlődés lehetőségeinek megismertetése, mindennapi életbe való beépítése,

Az óvodai csoportok pedagógiai munkájában kiemelt feladatok:

- ◆ társadalmi és természeti környezetvédelem
- ◆ környezettudatosság
- ◆ szelektív hulladékgyűjtés
- ◆ újrahasznosítási technikák
- ◆ komposztálás, esővíz gyűjtés
- ◆ madárbarát kert
- ◆ növény és állatgondozás (szeretetre nevelés és felelős gondozás)
- ◆ takarékos víz és energia felhasználás
- ◆ természetes anyagok előtérbe helyezése
- ◆ egészségvédelem: mozgás, táplálkozás, edzés, higiénia

Megvalósítás elvei:

Egészséges környezetet segítő, és a károsító hatások felismertetése.

Olyan életvitel kialakítása, mely során aktívan részt vesz környezetének pozitív formálásában.

A fejlesztés megvalósulásának módja:

- ◆ Élményeken, megtapasztalásokon keresztül.
- ◆ Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, differenciálás.
- ◆ Ismeretnyújtás és megtapasztalás által.
- ◆ Célja: ismeretnyújtás, káros hatások felismerése, azok hatásainak visszaszorítása, pozitív folyamatok elindítása.

Óvónői szabadság érvényesülése:

- ◆ módszerek megválasztása,
- ◆ a gyermekek egyéni szintjének nyomon követése (felzárkóztatás, tehetséggondozás)
- ◆ témakörök megtervezése,
- ◆ rendelkezésre álló IKT eszközök használata.

A megvalósítást segítik:

- ◆ kompetenciát felvállaló óvodai közösség,
- ◆ ötlettár a megvalósításhoz,
- ◆ kapcsolatrendszer építése,
- ◆ természeti környezetünk adottságainak kihasználása,
- ◆ szakirodalom felhasználása,
- ◆ eszközrendszer ezirányú bővítése.

Indikátorok:

- ◆ tárgyi és személyi feltételrendszer megléte,
- ◆ a gyermekek belső motivációjának kialakítása és fenntartása,
- ◆ mindennapi tevékenységekbe való beépülés,
- ◆ biztonságot nyújtó környezet,
- ◆ élményszerzés, tapasztalatszerzés céljából helyi környezeti adottságok kihasználása,
- ◆ a gyermek szemléletformáló, aktív részvétele a tevékenységekben.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ elemi ismeretekkel rendelkezik a környezettudatos magatartás és fenntarthatóság alapjairól,
- ◆ alakul az egészséges környezet és életmód iránti igénye,
- ◆ képessé válik a környezetében található növények és állatok gondozására és védelmére,
- ◆ ismeri a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, képes alkalmazására,
- ◆ előtérbe helyezi az újra hasznosítást,
- ◆ káros hatások felismerése,
- ◆ cselekvő részvétel a mindennapi környezetvédelmi tevékenységekben.

Sikerkritérium: A megismert, elsajátított, alkalmazott környezettudatos magatartási formák szerint tevékenykedik.

Mérés: kialakult szokás- és szabályrendszer megfigyelése által.

Külső világ tevékeny megismerése 2.

6.3. Matematika tartalmú ismeretszerzés

Mottó: „A matematika az ész csiholója.”

/Comenius/

Alapelvünk: A gyermek számára a ráismerés örömeivel, az összefüggések megláttatásával felfedeztetni a különböző tevékenységekben rejlő matematikai ismeretek komplex és sokszínű világát.

Célunk: Olyan gyermeki személyiség nevelése, aki képes életkori sajátosságainak megfelelő szintű önálló, problémákat felfedező és megoldó, kreatív gondolkodásra.

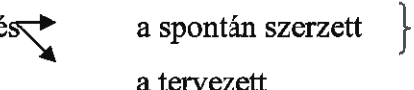
Szükséges feltételek:

- ◆ A gyermek matematikai tapasztalatainak felmérése, ismerete.
- ◆ Családi nevelés támogató „megnyerése”.
- ◆ Felkészült óvodapedagógusok.
- ◆ Megfelelő eszköztár.
- ◆ Változatos lehetőségek biztosítása a sokoldalú tapasztalatszerzésre.
- ◆ A domináns kapcsolódási pontok ismerete a nevelés más területeivel.
- ◆ A fejlesztés tudatos, szakmai igényességgel történő tervezése.

Általános feladataink, melyek a csoportok nevelési-fejlesztési terveiben konkretizálódnak:

- ◆ A gyermek belső készítés hatására, saját logikája szerint jusson el a felfedezés öröméhez, önálló véleményalkotáshoz.
- ◆ Élménynyújtás a mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggések felfedeztetéséhez, megtapasztalásához.
- ◆ Játékos cselekvés biztosítása.
- ◆ Egyéni különbségek figyelembe vételével segíteni a gyermek gondolkodásának fejlődését, spontán felismerését megerősíteni, kiemelni, esetleg rávezetni a helyes megoldásra.
- ◆ A felzárkóztatás és tehetséggondozás feladatainak tudatos, tervszerű és szakszerű megvalósítása.

A megvalósítás elvei:

- ♦ A matematikai nevelés komplex módon hassa át az óvodai életet.
- ♦ A fejlesztés a spontán szerzett } matematikai tapasztalatokra épül
a tervezett
- ♦ A tervezett matematikai fejlesztés megvalósítása

	Játékban	Tanulásban
3-4 éveseknél	+	-
4-5 éveseknél	+	+
5-7 éveseknél	+	+

Óvónői szabadság érvényesülése:

- ♦ módszerek megválasztásában,
- ♦ a gyermek fejlettségének mérésében,
- ♦ dokumentálás formájában.

A megvalósítást segíti:

- ♦ A mellékletekben található dokumentumok.
- ♦ Ötlettár a fejlesztés gyakorlati megvalósításához.
- ♦ Ajánlott szakirodalom jegyzék.
- ♦ A fejlesztés eszközszükséglete.

Indikátorok:

- ♦ A tevékenységhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte.
- ♦ A matematikai képességek fejlesztésének megjelenése az egyes tevékenységben.
- ♦ A gyermek térbeli tájékozódásának szintje.
- ♦ Problémameglátó-, megértő- és megoldó gondolkodás elősegítése.
- ♦ Matematikai tevékenység megszerettetése.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Tud tárgyakat tulajdonság szerint csoportosítani (szín, nagyság, forma, stb.).
- ◆ Az irányokat helyesen differenciálja.
- ◆ Képes halmazokat létrehozni, összehasonlítani.
- ◆ Képes a 10-es számkörben műveletek végzésére.
- ◆ Különbséget tud tenni az ismert síkidomok és térmértani formák között.
- ◆ Ismeri a pár fogalmát.
- ◆ Helyesen használja a névutókat.
- ◆ Felismeri a tükörképet, meg tudja jeleníteni tevékenységében.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

7. Művészetek

7.1. Verselés, mesélés

Mottó: „Szórd szét kincseid, a
gazdagság legyél te magad.”

Weöres Sándor

Alapelvünk: A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme, hozzájárul az érzelmi biztonsághoz, anyanyelvi neveléshez. Az igényesen kiválasztott vers és meseélményekkel a gyermekeknek olyan érzelmi élményt adni, mely során oldódik szorongásuk, alakul belső képteremtő képességük és fejlődnek erkölcsi tulajdonságaik.

Célunk: Olyan gyermek nevelése, aki fogékony az irodalmi élmény befogadására, képzeletében képes bejutni a varázslatos meseországba, a versek ritmikus világába és ezáltal alkalmassá válik önálló alkotásra és a kultúra befogadására. További célunk a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolat alakítása, ami elősegíti az olvasóvá válást.

Szükséges feltételek:

- ◆ A gyermek irodalmi élményeinek, tapasztalatainak ismerete.
- ◆ A család irodalmi, anyanyelvi kultúrájának feltérképezése, közvetítése.
- ◆ Igényesen összeállított irodalmi repertoárral rendelkező óvónők.
- ◆ A tervezés, fejlesztés az anyanyelvi kommunikációs nevelés feladataival összhangban történjen.
- ◆ A könyvhasználattal kapcsolatos szokásrendszer kialakítása.
- ◆ Meghitt óvónő-gyermek kapcsolat.
- ◆ Mindennapi, örömteli élményhez juttatás.
- ◆ A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó népmesék, népi hagyományokat felelevenítő népi mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek felhasználása, néphagyományok ápolása.
- ◆ Klasszikus és kortárs művek lehetőségét biztosító óvónői ismeretek.

Általános feladataink, melyek a csoportok nevelési – fejlesztési terveiben konkretizálódnak:

- ◆ A mese és vers mindennapi, örömteli élménye legyen a gyermeknek.
- ◆ Élményt nyújtó előadásmód adjon modellt a gyermek számára.
- ◆ A gyakori ismétlés lehetőségének megteremtése, életkornak megfelelő, játékos mozgásokkal, vizuális megjelenítéssel.
- ◆ A későbbi olvasás szeretet megalapozása.
- ◆ Az ünnepek hangulatossá tétele alkalmi versekkel.
- ◆ Önálló mese és versmondásra, mesék kitalálására ösztönzés, készítés.
- ◆ Szorongások, indulatok oldása az irodalom eszközeivel.
- ◆ Irodalmi élmények megjelenítésének segítése az egyes tevékenységekben.
- ◆ A hangulati átélés segítése a bábozás és dramatizálás eszközeivel.
- ◆ A drámajáték bekapcsolásával – óvónői vezetéssel – az átélt élmények kijátszása, személyes kapcsolatok erősítése: óvónő-gyermek, gyermek-gyermek között.
- ◆ Az irodalmi élmények befogadásához szükséges szokásrendszer megszilárdítása.
- ◆ A meghitt kapcsolat igényének kifejtése.
- ◆ Személyiségformálás.
- ◆ Ízlésfejlesztés.
- ◆ Ábrázolással történő kombinálás.

A megvalósítás elvei:

- ◆ a mesélés napi kötelezőséggel jelenik meg a heti rendben, a verselés kötetlen,
- ◆ a verselés, mondókázás élményét játékos mozgásokkal fokozzuk,
- ◆ a meséhez szükséges csendet pedagógiai tapintattal, érzelmi eszközökkel teremtyük meg (pl.: szokások, rítusok kialakítása),
- ◆ nem használunk öncélú, harsány eszközöket,
- ◆ a gépi eszközök használatát nagy körültekintéssel választjuk meg és inkább öt éves kor után alkalmazzuk,
- ◆ népmeséknél elvárás a szabad előadás,
- ◆ a beszédészlelés fejlesztése alapja tevékenységüknek,
- ◆ az elvek és a mese napi kötelezőségének betartásával teljes óvónői szabadság érvényesül,

- ◆ meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- ◆ a mesélés nyugalmat, biztonságot árasztó környezetben történjen,
- ◆ a gyermeki kívánságok ésszerű figyelembevétele,
- ◆ komplexitás más művészetekkel,
- ◆ az óvónő azonosulása az anyaggal,
- ◆ a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő, igényesen válogatott könyvek biztosítása,
- ◆ az alkalmi mesék kiválasztása során a nemzeti, etnikai más nemzetiséghez tartozó, a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei kultúrájának, hovatartozásának figyelembevétele.

A megvalósítást segítik:

- ◆ Logopédus
- ◆ Könyvtári szakemberek
- ◆ A mellékletben található dokumentumok
- ◆ Ajánlások
- ◆ Beszédészlelési tesztek
- ◆ Szakirodalom
- ◆ Könyvajánlások
- ◆ Mese és versgyűjtemények

Indikátorok:

- ◆ A tevékenység feltételrendszerének megléte, minősége.
- ◆ Verselés, mondókázás, mesélés megjelenése a nap folyamán.
- ◆ Mesemondás, mesefeldolgozás megjelenése.
- ◆ Versekkel, mesékkal való azonosulás.
- ◆ Élményszerű mese és versmondás hatás elemeinek jellemzői. (beszédrítmus, hangszín, hangerő, szünettartás)

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Könnyen és szívesen sajátít el verseket, mondókákat.
- ◆ Képes történeteket kitalálni, képről mesélni.
- ◆ Könyveket szívesen nézegeti, vigyáz épségükre.

- ◆ Belső képalkotó képessége kialakult, mesetudattal rendelkezik.
- ◆ Irodalmi élményeit ki tudja fejezni a bábozás, dramatizálás eszközeivel.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

7.2. Ének, zene, népi játék, tánc

Mottó: „A zene a bölcsőtől a koporsóig örök társunk.”
(Kodály Zoltán)

Alapelvünk: Az igényesen válogatott népi játékok, illetve kortárs művészeti alkotások és hozzá kapcsolódó mozgások közvetítésével a gyermek ráhangolása a zenei élmények befogadására.

Célunk: Olyan gyermek nevelése, akik örömteli tevékenységnek érzi a zenével való ismerkedést, zenei képességei olyan szintre fejlődnek, ami a későbbi zenei kultúra alapját jelenti.

Szükséges feltételek:

- ◆ Zeneileg képzett, interaktív nevelői beállítódás.
- ◆ Esztétikus, nyugalmat, szeretetet árasztó környezet.
- ◆ A zenei hagyományápolás hiteles tárgyi eszközei.
- ◆ A fejlesztési módszerek kidolgozottsága.
- ◆ Sokszínű eszközrendszer.
- ◆ Tehetséggondozás és felzárkóztatás kiegészítő tevékenységek biztosításával.
- ◆ Családi nevelés megnyerése, gyermekek zenei tapasztalásainak ismerete.
- ◆ A komplexitás érvényesülése más műveltségterületekkel, kreativitás alakítása.

Általános feladataink, melyek a csoportok nevelési-fejlesztési terveiben konkretizálódnak:

- ◆ A zenei nevelés néphagyományokra, és kortárs művészeti alkotásokra építése.
- ◆ Ölbeli játékok megléte.
- ◆ Népi gyermekdalok-játékok előtérbe helyezése.
- ◆ Zenei érdeklődés felkeltése.
- ◆ A környezet hangjainak megfigyelése.
- ◆ A tehetségek korai felismerése, fejlesztése.
- ◆ A mozgásmintákon keresztüli tanulás.
- ◆ Az értékek sokféleségének közvetítése zenei tapasztalatszerzéssel, minta nyújtásával.
- ◆ A mozgás, zene, ritmus, mondóka, dal jelenléte a mindennapokban.
- ◆ Kommunikációs képességeik fejlesztése a zene eszközeivel.
- ◆ Értelmi képességek fejlesztése az ének-zene segítségével.

- ◆ Esztétikai fogékonyság kialakítása.
- ◆ Zenei ízlés formálása.
- ◆ Szocializáció fejlesztése.

A megvalósítás elvei:

- ◆ Gyermekközpontú szemlélet.
- ◆ Hagyományápolás kiemelt kezelése.
- ◆ Igényesen összeállított zenehallgatási anyag.
- ◆ Hangszerhasználat előtérbe helyezése.
- ◆ Örömteli közös tevékenység.
- ◆ Tervszerűség, rugalmasság.

A fejlesztés megvalósulásának módja:

- ◆ Napi gyakorisággal legyen jelen az óvodai életben.
- ◆ A zenei képességek és zenei kreativitás alakítása a mozgásos tevékenységeken keresztül.

Felzárkóztatás és tehetséggondozás:

- ◆ egyéni, speciális tevékenységekkel,
- ◆ a népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásakor az esélyegyenlőség megteremtése nemzetiséghez tartozó gyermekek részére.

Óvónői szabadság érvényesülése:

- ◆ Zenei anyag kiválasztásában, amely kapcsolódjon a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez.
- ◆ A tevékenységi forma megválasztásában.
- ◆ A fejlesztés megtervezésében.

A megvalósítást segítik:

- ◆ A mellékletben található dokumentumok.
- ◆ Javaslat a zenei képességek kibontakoztatására.
- ◆ Eszköztár, szakirodalom, zenei gyűjtések.
- ◆ Továbbképzések, hospitálások.

Indikátorok:

- ◆ A tevékenység személyi és tárgyi feltételeinek megléte, minősége.
- ◆ Spontán éneklés és dalos játék lehetőségének kihasználása.
- ◆ Szervezett zenei tevékenységek színvonala.
- ◆ Fellelhetősége a napi tevékenységekben.
- ◆ Változatos módszerek alkalmazása, IKT eszközök kihasználása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Képes néhány ismert dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel, önállóan elénekelni.
- ◆ Megkülönbözteti és alkalmazza a zenei fogalompárokat.
- ◆ Felismeri társai és a környezet hangjait.
- ◆ Tudja a mondókák, dalok ritmusát különböző mozdulatokkal, tapssal érzékeltetni.
- ◆ Képes rövid dallam, vagy ritmusmotívumot egyénileg visszaadni.
- ◆ Ismert dallamot felismer dúdolásról, hangszerről.
- ◆ Képes egyszerű táncmozdulatok, térformák esztétikus végzésére.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

7.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mottó: „Látni és megláttatni!”

Alapelvünk: Olyan belső motiváltság kialakítása a gyermekben, mely által nyitott, érdeklődő, kezdeményezésünkre reagáló partner lesz.

Célunk: Az ábrázolás eszközeivel segíteni a gyermeket a tárgyi világ feldolgozásában, megértésében, megismerésében és kreatív újraalkotásában.

Feladataink:

A vizuális nevelés feltételeinek megteremtése:

- ◆ megfelelő hely ⇒ elkerített tér, tároló polcok, hely a kész munkának.
- ◆ megfelelő légkör ⇒ ahol a gyermek szabadon tevékenykedhet.
- ◆ elegendő idő ⇒ gyermek érdeklődésétől függően, bármikor.
- ◆ Sokszínű tevékenység felkínálása (rajz, festés, gyurmázás, kézimunka, barkácsolás).
- ◆ A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet pontosabbá tétele.
- ◆ Intellektuális látás megalapozása.
- ◆ Gyermekrajzok jellemzőinek, fejlődési szakaszainak ismerete, diagnózisa.
- ◆ Gyermeki szükségletek kielégítése úgy, hogy közben állandóan magasabb rendű szükségleteket ébresszünk benne.
- ◆ Belső szükséglet kialakítása a kreativitás, önkifejezés iránt.
- ◆ Kompenzálás, lemaradások korrigálása.
- ◆ Megelőzés.
- ◆ Fantáziavilág, képi szabad önkifejezése.
- ◆ Tér- forma- színeképzetük gazdagítása.
- ◆ Esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság, igényesség formálása.
- ◆ A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épüljön.
- ◆ Esztétikai élmények biztosítása.
- ◆ Nemzeti szimbólumokkal történő megismertetés.
- ◆ Gyermeki alkotások közösségi rendezvényen történő bemutatása, tehetségek felismerése.
- ◆ új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A megvalósítást segíti:

- ◆ vizuális munkaközösség,
- ◆ kreatív, alkotó óvónők.

Indikátorok:

- ◆ A tevékenység feltételrendszerének megléte, minősége.
- ◆ Anyagok sokféleségének rendszeres biztosítása (természetes anyagok, termékek felhasználása).
- ◆ Lehetőségek napi szintű biztosítása.
- ◆ Ábrázolási technikák alkalmazása.
- ◆ A fejlődés mérését szolgáló rajzok gyűjtése.
- ◆ Színismeret.
- ◆ Kreativitás, eredetiség elősegítése.
- ◆ Megmutatkozási lehetőségek kiaknázása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ◆ Rendeltetésszerűen használja az ábrázolás eszközeit.
- ◆ Ismeri az ábrázolás technikáit és képes azok kombinálására is.
- ◆ Változatosan alkalmazza munkáiban a színeket.
- ◆ Ismeri a kézimunka műveleteit, az eszközöket helyesen használja.
- ◆ Képes kiemelni megkülönböztető jegyeket, formabeli tulajdonságokat.
- ◆ Ábrázoló munkái, emberábrázolása kifejező, részletekbe menő.
- ◆ Térképzete kialakult (kirakás, építés, tervezés, önálló megvalósítás).
- ◆ Képes hangulatok, élmények, meseszereplők ábrázolására.
- ◆ Kialakult harmonikus finommozgása.

Sikerkritérium: Ha a gyermek óvónők által meghatározott szinten képességeinek megfelelően fejlődik.

Mérés: fejlődési lapon rögzített eredmények összesítése.

8. Az óvodai élet tervezése, szervezési elvei

8.1. Tervezőmunka

Az anyag kiválasztásban és a kidolgozás módszerében érvényesül az óvónők autonómiája.

Kritériumok:

- ♦ tükrözze a korcsoport összetételét, az óvodapedagógusok egyéniségét, az aktivizálását magába foglaló témaköröket, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek szervezésével.

Ajánlás:

- ♦ a komplex feldolgozás, mely lehetőséget biztosít egy-egy témakör sokoldalú megközelítéséhez, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- ♦ ritmusát az évszakok, benne a hétköznapi és jeles napok váltakozásai, illetve a mindennapokat kitöltő tevékenység adja meg.
- ♦ a tervet ki lehet egészíteni utólagos bejegyzésekkel, így ötletek meríthetők a következő tervidőszakra is, - PDCA ciklus
- ♦ a lehetőségekhez képest a tervező és felkészülési munkához az óvodapedagógus aktívan használja a szakmai online felületeket, többfajta módszertani megoldásban gondolkodik, önreflexiója során értékeli a választott módszerek hatékonyságát
- ♦ a folyamatos, rugalmas napirend igazodik a gyermek egyéni tempójához. Amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.
- ♦ egy-egy tevékenység időbeli határai több napra is kitolódhatnak.
- ♦ a matematikai fogalmakkal való ismeretek főként a „környező világ tevékeny megismerése” témakörön belül körvonalazódjanak, ugyanakkor vegye számba az óvónő a tevékenységek során spontán módon előkerülő lehetőségeket.
- ♦ mérési rendszerrel győződjön meg a gyermekek fejlettségéről, a várt eredményekről, illetve a fejlesztés új formáiról.

A tervezőmunka rendszere: A nevelési, gondozási feladatokat nevelési évre tervez az óvodapedagógus, melyet évvégén értékeli, továbbá heti lebontásban történjen, az ismeretközvetítő munkához a dokumentáció, ami a Négyyszögletű Kerek Erdő Pedagógiai programra épüljön és reális, gyakorlatban megvalósítható célokat tartalmazzon. Tervezés során jelenjenek meg az életszerű helyzetek, a cselekvésbe ágyazott tapasztalat szerzés

előtérbe kerüljön. Fogalmazódjanak meg a differenciálás figyelembevételével az anyagok, feladatok, eszközök, módszerek, reflexiók. A dokumentációs munka az **oviKRÉTA** felületén valósuljon meg.

A gyermekekről a bemenet vizsgálatot minden év november 20.-ig a kimenet vizsgálatot május 20.-ig az iskolaérettségi vizsgálatot január 10.-ig kell elkészíteni, továbbá a fejlődésükről a tapasztalatokat szintén az oviKRÉTA felületén negyedévente kerüljön rögzítésre.

8.2. Ellenőrző, értékelő tevékenység

- ◆ Az óvodapedagógus munkája során folyamatosan tervezze, alkalmazza az ellenőrzés és értékelés módszereit, eszközeit, amellyel komplex módon fejleszti a gyermek személyiségét. Ennek elérése érdekében a hibázást a tanulási folyamat természetes velejárójaként kezelje, a hibákat korrekt módon javítsa,
- ◆ változatos nonverbális értékelési formákat is alkalmazzon,
- ◆ vegye figyelembe a gyermek életkori sajátosságait, egyéni képességeit, készségeit,
- ◆ értékelései azonos követelményeken alapuljanak, egyénre szabottak legyenek,
- ◆ értékelése pozitív, építő jellegű legyen a gyermekek számára,
- ◆ egyéni és csoportos értékelést is alkalmazzon,
- ◆ törekedjenek az értékelési módszerek eszközrendszerének bővítésére,
- ◆ támogató attitűd jellemezze

Ellenőrzés, értékelés módszereinek ajánlása:

- ◆ diagnosztikus (helyzetfeltáró), formatív (fejlesztő, formáló) szummatív (lezáró, minősítő).

Ellenőrzés, értékelés eszközeinek ajánlása

- ◆ anamnézislap, egészséglap, egyéni fejlődési lap, kommunikációs eszközök, tárgyi eszközök (oklevél, emléklap, érem...)

Módszerek:

- ◆ helyzetfeltáró módszerek: családlátogatás, fogadóóra, megfigyelés, beszélgetés, becslés.
- ◆ formatív: információadás, dicséret, buzdítás, megerősítés, pozitívumok kiemelése, támogatás, kooperálás, beszélgetés, gyakorlás, ismeretnyújtás, magyarázat, szemléltetés.
- ◆ szummatív: fejlődési lap.

8.3 Az óvodapedagógus önellenőrzése, önértékelése:

- ◆ ismerje fel sikertelenségének okát, legyen képes azt megfogalmazni, javítani,
- ◆ megfelelő módszerek alkalmazásával törekedjen a sikeres tevékenységek megteremtéséhez,
- ◆ ismerje fel hiányosságait, törekedjen az önkorrekcióra,
- ◆ azonosítsa be erősséget, fogalmazza meg gyengeségeit, a visszajelzéseket építse be munkájába,
- ◆ fejlődését önképzéssel segítse elő.

8.4. Napirend

Idő	Tevékenységformák	Óvónő feladatai	Dajka feladatai
6,45-7,00	Összevont csoportban gyülekezés	gyermek fogadása	gyermek fogadása
7,00-10,00	Párhuzamos napirenden belül: ➤ folyamatos reggeli, ➤ szabadjáték, ➤ önkiszolgáló tevékenységek, ➤ munka jellegű tevékenységek Tervezett ismeretszerzés kötött és kötetlen formában: ➤ tanköteles korúak iskolára való felkészítése: egyéni és csoportos fejlesztés, ➤ irányított mozgás	➤ szabadjáték biztosítása, ➤ közösségi nevelés, ➤ higiéniai szokások kialakítása, ➤ szokás és szabályrendszer kialakítása ➤ ismeret átadás, ➤ egyéni differenciált fejlesztés ➤ felzárkóztatás ➤ tehetséggondozás ➤ nagymozgások fejlesztése	➤ feltételek biztosítása ➤ nevelési feladatok, ➤ higiéniai szokások alakítása, ➤ szokás és szabályrendszer erősítése, ➤ gondozási feladatok differenciált megvalósítása ➤ eszközök biztosítása
10,00-10,30,	➤ mindennapi gyümölcs fogyasztás, ➤ mindennapi mese, ➤ készülődés a levegőzéshez, rossz idő esetén szabadjáték	➤ egészséges életmódra nevelés, ➤ mesei élmény biztosítása, ➤ munka jellegű tevékenységek fejlesztése	➤ feltételek biztosítása ➤ gondozási feladatok differenciált megvalósítása

10,30,-11,30	➤ szabad mozgás, szabadjáték a szabadban	➤ egészséges életmódhoz kapcsolódó feladatok	➤ feltételek biztosítása
11,30-12,30	➤ készülődés az ebédhez, naposi teendők ➤ ebéd ➤ mosdózás, fogápolás ➤ készülődés a pihenésre	➤ munka jellegű tevékenységek fejlesztése ➤ kulturált étkezési szokások alakítása, ➤ higiénias szokások erősítése	➤ higiéniai szokások alakítása, ➤ szokás és szabályrendszer erősítése, ➤ gondozási feladatok differenciált megvalósítása
12,30-14,30	➤ mesélés ➤ pihenés	➤ feltételek biztosítása	➤ feltételek biztosítása
14,30-15,30	➤ felkelés, ➤ higiénias szokások, ➤ uzsonna	➤ munka jellegű tevékenységek fejlesztése ➤ kulturált étkezési szokások alakítása, ➤ higiénias szokások erősítése	➤ higiéniai szokások alakítása, ➤ szokás és szabályrendszer erősítése, ➤ gondozási feladatok differenciált megvalósítása
15,30-17,15	párhuzamos napirend megvalósulása ➤ szabadjáték ➤ tehetséggondozás, ➤ felzárkóztatás, ➤ egyéni differenciált fejlesztés ➤ nevelési feladatok hazamenetelig	➤ szabadjáték biztosítása, ➤ közösségi nevelés, ➤ higiéniai szokások kialakítása, ➤ szokás és szabályrendszer kialakítása ➤ ismeret átadás, ➤ egyéni differenciált fejlesztés ➤ felzárkóztatás tehetséggondozás	➤ feltételek biztosítása ➤ nevelési feladatok, ➤ higiéniai szokások alakítása, ➤ szokás és szabályrendszer erősítése, ➤ gondozási feladatok differenciált megvalósítása

8.5. Hetirend

Műveltségi tartalmak	3-4 éves kiscsoport	4-5 éves középső csoport	5-6-7 éves nagycsoport, tanköteles
külső világ tevékeny megismerése 1	kötetlen napi megjelenés	kötetlen napi megjelenés	kötetlen napi megjelenés, heti egy kötött
külső világ tevékeny megismerése 2 matematikai tartamú ismeret-szerzés	kötetlen adódó alkalmak kihasználása	kötetlen adódó alkalmak kihasználása	heti 1 kötött, adódó alkalmak kihasználása
ének zene, népi játék, tánc	kötetlen adódó alkalmak kihasználása	kötetlen adódó alkalmak kihasználása	heti 1 kötött, adódó alkalmak kihasználása
rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	napi szintű megjelenés	napi szintű megjelenés	napi szintű megjelenés, heti egy kötött
verselés, mesélés	napi szintű megjelenés	napi szintű megjelenés	napi szintű megjelenés kötötten
mozgás szervezeten irányított mozgás	heti 1 kötött napi kötött	heti 2 kötött napi kötött	heti 2 kötött napi kötött
anyanyelvi nevelés	napi szintű megjelenés minden, tevékenységben megjelenik	napi szintű megjelenés tevékenységben megjelenik	napi szintű megjelenés tevékenységben megjelenik

Csoportszervezési elvek:

- ◆ Egyenlő esélyek és lehetőségek biztosításának elvének betartása csoportbontás és csoportba sorolás esetén:
- ◆ Szülői kérés lehetősége szerinti figyelembevétele.
- ◆ Óvodapedagógusi vélemények figyelembevétele.
- ◆ Gyermeki jogok tiszteletben tartása. Minden gyermeknek joga van arra, hogy csoportbontás esetén legalább egy, számára ismert felnőtt vele maradjon.
- ◆ **Döntési hatáskör:** Igazgató
- ◆ **Döntés alapja:** tagintézmény igazgatói javaslat, mely nevelőtestületi konszenzuson alapul.

A csoportösszevonás rendje:

- ◆ A törvényben megadott létszámnál - 25 fő - nem lehet magasabb az összevont csoport létszáma, e fölött bontani kell.

- ◆ A nyári szabadságról való behívhatóság elve érvényesül, ha a gyermekek elláthatósága a legkisebb mértékben is megkérdőjeleződik.

8.6. Iskolára előkészítés feladatai

- ◆ A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
- ◆ A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- ◆ A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor nevelési évében diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

9. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Ünnepek, hagyományok erősítése: Az ünnepek, hagyományok szoros egységben segítsék a gyermek ismeretének gyarapítását, érzelmi életének gazdagítását.

Az óvónő törekedjen:

- ◆ a szülői ház segítségével meghonosítani, kialakítani a csoport ünnepeit, hagyományait az eszközök, környezet és a gyermek korának figyelembevételével.
- ◆ készüljön fel munkatársaival az ünnepek, hagyományok értelmezésére, hatására megvalósíthatóságára külsőségekben való tükröződésére.
- ◆ tervezze, rögzítse a nevelés – tanítás folyamatában, felkészülve a megfelelő anyaggyűjteménnyel.

Javasolt ünnepek:

Tagóvodánként:

- ◆ Mikulás
- ◆ Karácsony
- ◆ Március 15. Nemzeti Ünnepe
- ◆ Húsvét
- ◆ Anyák napja
- ◆ Gyermeknap
- ◆ Évbúcsúztató

Továbbá minden olyan népszokáshoz kötődő úgynevezett jeles nap, mely a gyermek ismereteit, ízlésvilágát bővíti, érdeklődését, kíváncsiságát felkelti. Ezen szokások, hagyományok bevezetése a csoportos óvónők döntése alapján történik.

Ajánlás:

- ◆ Gyermekvilágnapja (szept. 11.)
- ◆ Mihály nap (szept. 29.)
- ◆ Mesevilágnapja (szept. 30.)
- ◆ Szüret (okt. 15-től)
- ◆ Festészet Napja (okt. 18.)
- ◆ Szent Márton (nov. 11.)
- ◆ Advent (nov. 30-a utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig)

Borbála (dec. 4.)

Luca (dec. 13.)

- ◆ Újév (jan. 1.)
- ◆ Vízkereszt (jan. 6.)
- ◆ Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Gyertyaszentelő (febr. 2.)

Húshagyókedd

- ◆ Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
- ◆ Majális
- ◆ Család napja (máj. 15.)
- ◆ Pünkösöd (a Húsvét utáni 50. napon)

Rendezvények:

- ◆ farsang
- ◆ alapítványi bálók
- ◆ apák napja
- ◆ juniális
- ◆ Nemzeti összefogás napja (június4)
- ◆ Jeles napok

Minden tagóvodában a nevelőtestület határozza meg az egyéb rendezvényeket.

Ajánlás:

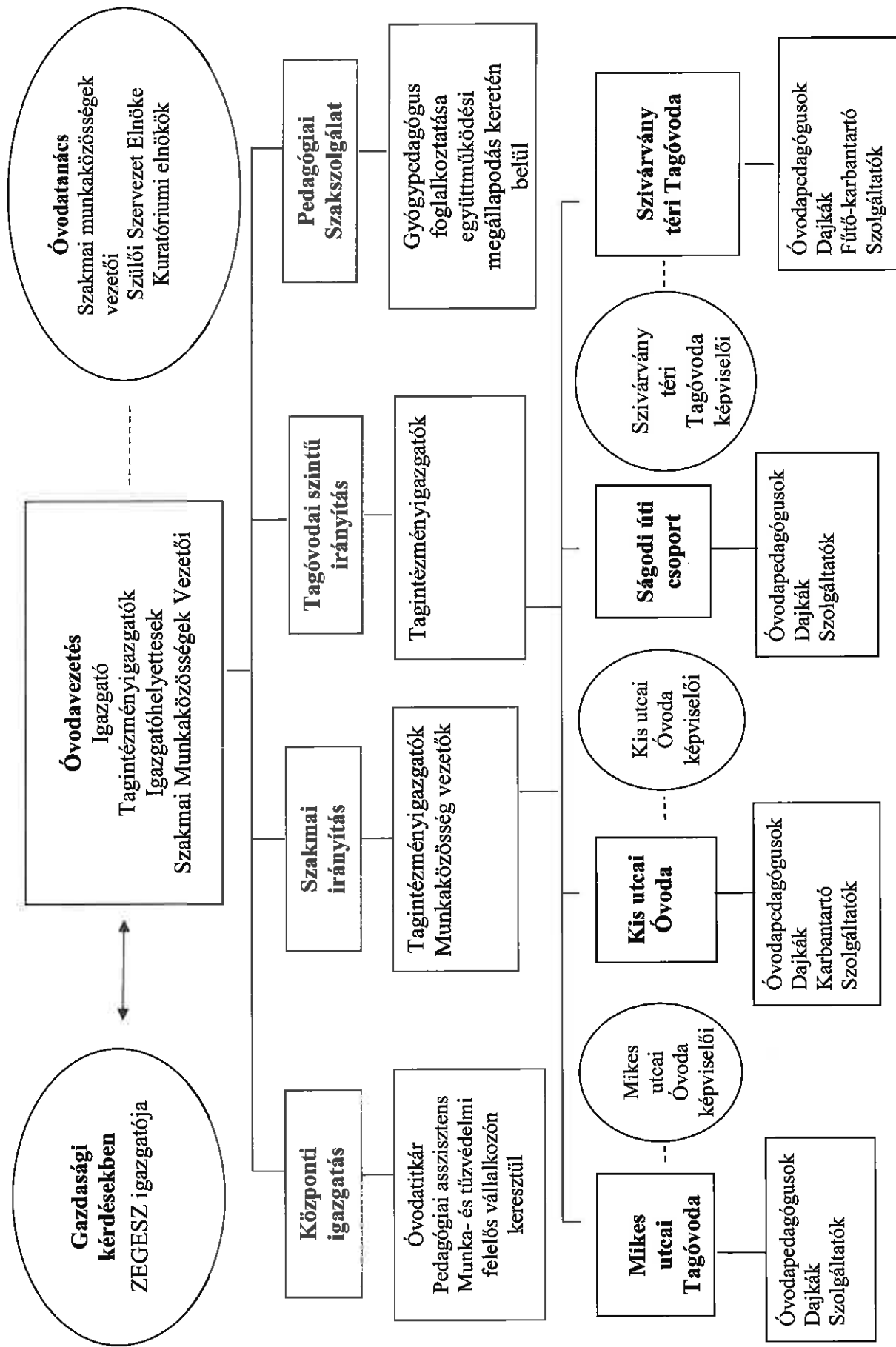
A testvércsoportok kialakítása: közös tevékenységek, ünnepek megszervezése.

Célszerű eseménytervet készíteni, melyet a csoportnaplóban lehet rögzíteni.

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó programok:

- ◆ március 22. a Víz Világnapja
- ◆ április 22. a Föld Napja
- ◆ május 10. Madarak és Fák Napja
- ◆ május 31. Nemdohányzó Világnap
- ◆ június 5. Környezetvédelmi Világnap
- ◆ szeptember 23. Takarítási Világnap

10. Az óvoda vezetési struktúrája

Személyi feltételrendszer erősítése érdekében közös feladatok:

- ◆ új dolgozók beilleszkedésének segítése,
- ◆ a szakmai tájékozottság, a sajátos pedagógiai képességek birtoklásának igénye,
- ◆ másság tolerálása,
- ◆ az önkifejezési, önmegvalósítási tendenciák erősödése, segítése,
- ◆ tárgyilagos, feltáró, segítőkész magatartás,
- ◆ belátáson alapuló munkamegosztás,
- ◆ dajkákkal való együttműködés a nevelésben,
- ◆ konfliktuskezelés,
- ◆ összefogás,
- ◆ közös gondolkodás,
- ◆ erkölcsi értékek hangsúlyozott szerepe (pedagógus etikai kódex).

Munkaközösségek szerepe:

- ◆ a munkaközösségek segítsék az elmélet és gyakorlat minőségi fejlesztését, a kitűzött feladatok megvalósítását.
- ◆ a munkaközösség vezetők továbbra is segítsék a pedagógiai terv megvalósulását, az arculat megtartását és a szervezési munkát.
- ◆ a továbbképzéseken hallottakat a kolleganők ismertessék a saját tagóvodájukban és a helyi sajátosságoknak megfelelően alkalmazzák óvodájukban. A többi óvodát írásban tájékoztassák, és az érdeklődőkkel beszéljék meg a tapasztalatokat.
- ◆ a munkaközösség vezetők szorosan együttműködve az igazgatóval segítsék az óvoda pedagógiai tervének megvalósulását, sajátos arculat kialakítását, nyújtsanak segítséget a szervezési feladatok megoldásában, a továbbképzéseken tanultak helyi sajátosságok alapján történő alkalmazásában.
- ◆ a szakmai munkaközösség vezetője részt vesz a belső értékelésben és ellenőrzésben
- ◆ a szakmai munkaközösség vezetőt a munkaközösség véleményének kikérésével az igazgató 5 évre bízza meg

A szakmai munkaközösség döntési jogköre kiterjed:

- ◆ a működése rendjéről és a munkaprogramjára
- ◆ szakterületén a nevelőtestület által átruházott kérdéseire

Véleményezési jogköre kiterjed:

- ◆ a pedagógiai program érvényességére
- ◆ továbbfejlesztésére
- ◆ a pedagógiai program elfogadására
- ◆ továbbképzési program elfogadására
- ◆ az óvodai nevelést elősegítő eszközök, könyvek kiválasztására.

Továbbképzések:

Az öt éves továbbképzési programban, azon belül az egy éves beiskolázási tervben rögzítésre kerülnek. Az óvoda dolgozóinak értékelését részletesen a Belső Önértékelési kézikönyv tartalmazza.

Tárgyi, környezeti feltételek

Cél: Az épületek állagmegóvása.

Feladat: felújítások karbantartási munkák fontossági sorrendjének felállítása a mindenkori éves fejlesztési terv alapján.

- ◆ az alapfeladat ellátását szolgáló tárgyi feltételrendszer minőségi javítása,
- ◆ esztétikus környezet kialakításának eszközei,
- ◆ képességfejlesztő eszközök,
- ◆ modern, higiénikus, hosszútávon teherbíró és balesetmentes játékeszközök beszerzésének és karbantartásának elvei,
- ◆ úszás feltételrendszerének javítása,
- ◆ fejlett technikai eszközök beszerzése,
- ◆ az egészséges életmód kialakításának érdekében tervezett eszközbeszerzések.

11. Az óvoda kapcsolatai

11.1. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása kapcsolattartásra törekvés a külhoni magyar óvodákkal. Szakmai munkájuk megismerése, saját szakmai munkánk megismertetése.

11.2. Óvó, védő hálózattal való kapcsolat

Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Zalaegerszegi Tagintézménye

- ♦ vizsgálatra küldés

Pedagógiai szakszolgálat:

- ♦ akadályozott fejlődésű gyermek integrált nevelése
- ♦ gyermek speciális problémái
- ♦ beszédhiba
- ♦ beszédészlelési és beszédmegértési zavar
- ♦ hipermotilitás
- ♦ figyelem- és koncentrációs gyengeség
- ♦ grafomotoros gyengeség
- ♦ lelassult értelmi fejlődés (mentális retardáció)
- ♦ tanulási nehézség veszélye
- ♦ mozgássérülés
- ♦ hallássérülés
- ♦ látássérülés
- ♦ autizmus – (enyhe fokozat)
- ♦ egyéb:
- ♦ lisztérzékenység
- ♦ tejcukor- allergia
- ♦ cukorbetegség
- ♦ epilepszia

fejlesztés egyénre szabott

- ♦ óvodapedagógus
- ♦ logopédus
- ♦ *szakemberek egymás munkáját megerősítik, kiegészítik*

programokat egyeztetve - végzik terápiás munkát

személyes és online felületen kapcsolattartás dokumentáció pontos elkészítése, irattározása

- ♦ szülőkkel történő egyeztető, segítő megbeszélések
- ♦ iskolaérettségi vizsgálatok kérése

- ◆ egységes vizsgálati lap
- ◆ pedagógiai szakszolgálat

Gyógypedagógiai Fejlesztő Központ

- ◆ az átlagostól eltérő gyermekek vizsgálatának kérése
- ◆ a fejlesztés irányának meghatározása
- ◆ egységes vizsgálati lap

Logopédia

- ◆ év eleji felmérések dokumentálása
- ◆ felmérés után az óvónő bevonásával szülői értekezlet tartása
- ◆ *célja:* a szülő aktív bevonása a szakember segítségével, a beszédhiba kiküszöbölésére
- ◆ közös feladatok megbeszélése
- ◆ feladatok egyeztetése
- ◆ logopédus munkájának segítése:
  - Kis utcai: helyben foglalkozik a gyerekekkel
  - Mikes: helyben foglalkozik a gyerekekkel
  - Ságod: helyben foglalkozik a gyerekekkel
  - Szivárvány téri: helyben foglalkozik a gyerekekkel

Egészségügyi hálózat

- ◆ szoros együttműködés az óvodák védőnőivel
- ◆ rendellenességek jelzése
- ◆ fogászati szűrővizsgálat
- ◆ online kapcsolattartás

11.3. Családdal való együttműködés

Elvünk: a gyermek a családdé, az óvoda csak kiegészíti a családi nevelést. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését.

Óvoda feladata:

- ◆ a családi sajátosságok figyelembevétele,
- ◆ családközpontú intervenciós gyakorlatok alkalmazása,
- ◆ a családi nevelés támogatása,
- ◆ a család funkcióinak erősítése, kiegészítése,
- ◆ szemléletének, életvitelének, nevelési gyakorlatának alakítása,
- ◆ más életvezetésű családok megnyerése,
- ◆ jól működő családok mintája, tapasztalatainak átvétele,
- ◆ óvodakóستoló a leendő óvodásoknak (nyílt délelőtt).

Fontos: megkeresni azt a pontot a családok életében, amelyen keresztül a gyermek mélyebb megértéséhez vezet az út.

Szülői jogok és kötelességek, és a gyermekek jogai a házirendben találhatók.

Szükséges az óvónő részéről:

- ◆ nyitottság,
- ◆ folyamatos kapcsolattartás,
- ◆ reális tájékoztatás,
- ◆ érdeklődés, megértés és segíteni akarás, mely az együttműködés alapja kell, hogy legyen – a dajka részéről is.

Az együttműködés lehetőségei:

Szülői értekezletek, melyről mindig jegyzőkönyv készül

Feladata:

- ◆ közös programok tervezése, szervezése,
- ◆ a nevelő-oktató munka eredményeiről való tájékoztatás, igény,
- ◆ szülők bevonása az óvodai élet eseményeibe, mindennapjaiba.

Családlátogatások, melyről mindig rövid feljegyzés készül

Feladata:

- ♦ szülő-óvónő és óvónő-gyermek kapcsolatának bensőségebbé tétele
- ♦ a család életvitelének, nevelési elveinek, erkölcsi normáinak megismerése.

Fogadóórák, melyek szükség szerint, előre megbeszélt időpontban történnek.

Feladata:

- ♦ a gyermekkel kapcsolatos problémák okainak feltárása, eredmények, nevelési módszerek egyénre szabott megbeszélése.

Napi találkozások: a nyitott óvoda elve alapján érkezéskor és távozáskor a sürgős feladatok, napi problémák rövid megbeszélésére szolgál, egyes szervezési feladatok megoldását segíti. Ezek a beszélgetések nem sérthetik a többi gyermek érdekeit.

Nevelési tere-fere: időszakonként szervezendő fórum, ahol lehetőség nyílik vitás kérdések megbeszélésére szülői gondok, igények alapján sor kerülhet pedagógiai témájú eszmecserékre, szakmai előadások szervezésére.

A szülők és nevelők óvodán kívüli találkozói:

- ♦ alapítványi bálók,
- ♦ szülő - nevelő találkozók, melyek egymás jobb megismerését segítik, a nevelőpartnerek emberileg közelebb kerülnek egymáshoz.

Az óvodai élet rendezvényei és eseményei:

- ♦ a szülők beavatása az óvónői műhelymunkák titkaiba,
- ♦ bevonása a szervezési és lebonyolítási munkálatokba.

Nyílt év: a nyitott óvoda alapja:

- ♦ a szülő előre megbeszélt időpontban bármikor megtekintheti gyermeke óvodai életét.

Szülői érdekképviselő:

- ♦ az óvodákban szülői szervezetek működnek,
- ♦ munkájukat az óvodapedagógusokkal közösen, a tagintézmény igazgatók irányításával végzik,

- ◆ munkatervük az óvodai élet eseményeihez, rendezvényeihez, szervezési rendjéhez szorosan kapcsolódik.

Kiemelt feladat: a szülők jogainak és kötelességeinek érvényesítése az óvoda mindennapjaiban, az óvoda munkájában és dokumentumaiban. A szülők jogai és kötelességei, a gyermekekről szóló nemzetközi egyezmény alapján.

Család és óvoda együttműködésének továbbfejlesztése:

- ◆ Kapcsolatfelvétel eljárásrendjének kialakítása az érdeklődő szülővel.
- ◆ Szülői vélemény megismerése a befogadásról.
- ◆ Információs és tájékoztatási eljárásrend kidolgozása.
- ◆ Szülői kapcsolattartási formák értékelésének kidolgozása.
- ◆ Szülői igények megismerése a gyermek együttneveléséhez.
- ◆ Szülői elégedettségvizsgálat felmérése, trendvizsgálatok tervezése.

Az óvónő feladatai:

- ◆ Működjenek közre a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszűnésében.
- ◆ Pedagógiai eszközökkel törekedjenek a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására.
- ◆ A hátrányos helyzet ill. veszélyeztetettség időben történő felismerése – családlátogatások.
- ◆ Nevelő tevékenységük során vegyék figyelembe a gyermek szociokulturális helyzetét, fejlődés ütemét, segítség felzárkóztatását.
- ◆ Tapintatos, megértő viselkedéssel a család megnyerése a felmerülő problémák, helyzetek közös megoldása érdekében.
- ◆ Figyelmeztessék a szülőt, ha gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tartanak szükségesnek.

Dajka feladatai:

- ◆ Tapintatos, megértő viselkedésével segítse a nevelési feladatok megvalósítását.

11.4. A nevelőmunkát segítő egyéb környezeti rendszerek

Fenntartóval való kapcsolat

- ♦ törvényesség betartása,
- ♦ helyi szabályozók figyelembevétele.

Integrált óvodákkal való kapcsolat

- ♦ elsősorban a közös feladatok a meghatározóak,
- ♦ áthelyezések, gyermek elhelyezések,
- ♦ szünetek,
- ♦ szakmai programok,
- ♦ értekezletek, munkamegbeszélések,

Tagóvodák közti kapcsolat

- ♦ folyamatos és rendszeres információáramlás,
- ♦ napi munka megismerése,
- ♦ helyi eredmények bemutatása,
- ♦ ötletek cseréje,
- ♦ problémák megbeszélése.

Bölcsődével való kapcsolat

Lényege: a gyermek megismerése, a befogadás sokoldalú előkészítése.

Ajánlott kapcsolatfelvétel: Kis utcai és Petőfi úti bölcsődével.

Dokumentálás: a gyermek fejlődési lapján, illetve a csoportnaplóban.

Iskolákkal való kapcsolat

- ♦ az iskolák koncepcióinak, feladatainak, tanterveinek megismerése,
- ♦ első osztályos követelmények megismerése,
- ♦ iskolai beválás figyelemmel kísérése, illetve dokumentálása az egyéni fejlettségi lapon,
- ♦ szakvéleményekre, beiratkozásokra, iskolai elbeszélgetésekre való felkészítés,
- ♦ egyéni elbeszélgetések gyermekekre szólóan,
- ♦ iskolalátogatások → minden gyerek azt az iskolát ismerje meg, ahová beírták.

Közművelődési intézmények, egyéb szervezetek

- ◆ kulturális- és sportmegmozdulások figyelemmel kísérése,
- ◆ tervezésnél a lehetőségek figyelembe vétele és beépítése,
- ◆ a programok tudatos, átgondolt megtervezése, megszervezése,
- ◆ a segítő személyzet biztosítása,
- ◆ balesetmentes lebonyolítás,
- ◆ szervezésben az optimális megoldások kiválasztása.

Pedagógiai Intézet

- ◆ gyümölcsöző együttműködés az óvodai szaktanácsadóval,
- ◆ továbbképzések teljesítése,
- ◆ közoktatási szakértők szakmai tudásának igénybevétele.

Gyermekjóléti Szolgálat

- ◆ rendszeres havi megbeszélés,
- ◆ Családsegítővel való együttműködés,
- ◆ esetjelzés,
- ◆ információ átadás.

Családsegítő és Gyermekjóléti központ

- ◆ esetenkénti megbeszélés,
- ◆ krízishelyzetben lévő családok segítése
- ◆ alkalmi szükségszerű kapcsolat.

12. Az óvoda speciális szolgáltatásai

Hitoktatás: a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével szerveződik.

Úszás: a vízhez szoktatás feladatait minden dolgozó köteles elvégezni, kivéve az orvosi igazolással rendelkező személyeket. A vízhez szoktatással kapcsolatos szabályokat mindenki köteles betartani. A vízhez szoktatásban minden 5-7 éves gyermek részt vesz, kivételt képez az a gyermek, akinek ezt szülője írásban kéri.

A drámajáték, a fitt-ball, a foci és az aerobic, tenisz

- ◆ drámapedagógiával, valamint foci, fitt-ball és aerobic edzői végzettséggel rendelkező óvónők csoportjaiban az óvodai élet egészébe illeszkedik.
- ◆ A tenisz foglalkozások szülő kérésére illeszkedik a szervezett mozgásos tevékenységbe, tenisz edzővel helyileg a munkacsarnokban.

13. A nevelési program folyamatos értékelése 2021-2026. között

Szempontok	Módszer	Elkészülő vizsgálati anyagok	Felelős	Vizsgálat ideje			
				1. nevelési év	2. nevelési év	3. nevelési év	4. nevelési év
A program megvalósíthatósága az integrált óvoda személyi és tárgyi feltételei mellett	Ellenőrző lap, dokumentumelemzés	Eszközjegyzék ütemezése			1. félév		2. félév
Az óvoda szociokulturális környezete	Interjú, beszélgetés	csoportok összesítése írásban		1. félév			1. félév
Család-óvoda kapcsolata	Kérdőív	írásban javaslatok	TSZ értékelő csoport		2. félév		2. félév
Szülők elvárás, illetve elégedettség vizsgálata	Megfigyelés, beszélgetés, kérdőív	összesítés írásban	TSZ értékelő csoport	1. félév	1. félév	1. félév	1. félév
Fenntartó-óvoda kapcsolata	Interjú, dokumentum-elemzés	írásbeli feljegyzés	TSZ értékelő csoport	1. félév		1. félév	
Iskola-óvoda kapcsolatrendszerének felülvizsgálata	Beszélgetés, kérdőív,	írásbeli feljegyzés	TSZ értékelő csoport	1. félév		1. félév	
Dokumentációs rendszer áttekintése-csoportnapló, egyéni fejlesztés dokumentumai	Dokumentumelemzés	írásbeli feljegyzés	TSZ értékelő csoport		2. félév		
A fejlesztés tartalmi eszközei közötti összhang vizsgálata	Dokumentumelemzés	Beszámoló	TSZ értékelő csoport			2. félév	
Az egészséges életmód alakításának objektív és szubjektív feltételei	Megfigyelés, dokumentumelemzés, önértékelés	írásbeli javaslat	TSZ értékelő csoport	2. félév	2. félév	2. félév	2. félév

Szempontok	Módszer	Elkészülő vizsgálati anyagok	Felelős	Vizsgálat ideje			
				1. nevelési év	2. nevelési év	3. nevelési év	4. nevelési év
Az érzelmi biztonság megvalósulása, erkölcsi tulajdonságok alakítása	Megfigyelés, dokumentumelemzés,	Elemzés	TSZ értékelő csoport			2. félév	
A játék fejlesztő szerepe	Megfigyelés, dokumentumelemzés,	írásbeli elemzés	TSZ értékelő csoport		2. félév		
A gyermek munka jellegű tevékenysége	Megfigyelés,	írásbeli értékelés	TSZ értékelő csoport			1. félév	
Az anyanyelvi nevelés és kommunikáció különböző formáinak alakulása	Megfigyelés, mérés, dokumentumelemzés	írásbeli feljegyzés	TSZ értékelő csoport				1. félév
Az életkori és egyéni sajátosságok érvényesülése az értelmi nevelés terén	megfigyelés, dokumentumelemzés	írásbeli elemzés	TSZ értékelő csoport	2. félév			
A komplexitás megvalósulása az óvodai nevelés folyamatában	megfigyelés, dokumentumelemzés	írásbeli elemzés	TSZ értékelő csoport		2. félév		
A program hatása a gyakorlatban: a gyermekek fejlődési mutatóinak eredményessége	mérés, megfigyelés, értékelés	adatok statisztikai feldolgozása, iskolaérettségi vizsgálatok értékelése		2. félév	2. félév	2. félév	2. félév
Az óvoda által nyújtott szolgáltatások rendszere	beszélgetés, kérdőív	írásbeli értékelés	TSZ értékelő csoport				1. félév
A program kiegészítése, változtatások	dokumentumelemzés, adatfeldolgozás	kiegészítések, módosítások rögzítése írásban					2. félév

Az értékelés eljárásrendje:

- ◆ Az értékelési terv szempontrendszer szerinti tapasztalatok átgondolása, összegyűjtése.
- ◆ Az összegyűjtött tapasztalatok megvitatása.
- ◆ Ötletbörzéssel javaslatok gyűjtése a sikerek megismételhetőségére, a problémák megoldására.
- ◆ A szempont szerinti programrész és a gyakorlat azonosságainak-eltéréseinek, erősségeinek és gyengeségeinek összegyűjtése.
- ◆ A siker okainak feltárása, feladatok gyűjtése a megismételhetőség érdekében.
- ◆ A probléma okainak feltárása a javítás, megelőzés érdekében.
- ◆ A célok, feladatok mérhetővé tétele.
- ◆ Dolgozói kompetenciák elemzése, vállalások.
- ◆ Javaslatok rendszerezése, változtatások megtétele, mérőeszközök kiválasztása, dokumentációval való összhangba hozás.
- ◆ Visszacsatolás az érintetteknek.

Az elemző, értékelő tevékenység rendszerező táblázatának tartalmi felépítése

Tartalmazza:

- ◆ Az értékelés szempontját
- ◆ Az értékelést végzőket
- ◆ Az értékelés érintettjeit
- ◆ Az értékelés módját
- ◆ Az értékelés időpontját
- ◆ Az értékelés sikerkritériumait
- ◆ Az értékelési eredményeket

14. Az óvoda szakmai dokumentumai

- 1 Az óvoda helyi pedagógiai programja.
- 2 Az éves munkaterv.
- 3 A gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési programja éves terv ovi KRÉTA felületén
- 4 Az egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai ovi KRÉTA felületén
- 5 Mulasztási naplók ovi KRÉTA felületén
- 6 Étkezési nyilvántartások.
- 7 Csoportnaplók az ovi KRÉTA felületén

14.1 A pedagógiai program megismertetéséhez:

- ◆ Előre egyeztetett időpontban a szülő az irodában megtekintheti az óvoda honlapján tájékozódhat.
- ◆ A tanév eleji szülői értekezleten minden szülő szóbeli tájékoztatást kap.
- ◆ Tájékoztatás kérés esetén kompetens: elsősorban a csoportos óvodapedagógus, szükség szerint az igazgató, tagintézményigazgató, igazgatóhelyettesek.

15. Legitimációs záradék

Készítette: Az intézmény igazgatója **Horváthné Ambrus Marianna**

Elfogadta:

Zalaegerszegi Belvárosi I. számú Óvoda nevelőtestülete

Dátum: 2025. augusztus 25.

Jóváhagyta:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése

Humánigazgatási Bizottsága

Tájékoztatásul kapják:

- ◆ tagintézményigazgatók
- ◆ minden csoport

Közzététel: írásban

Irattározás dátuma: 2025. augusztus 25.

A program hatályba lépése: 2025. szeptember 01.

Iktatószáma: I/08-293/2025.

A felülvizsgálat rendje: hatályos jogszabálynak megfelelően

I. sz. melléklet:

A nevelési programhoz szükséges eszköz- és felszerelési jegyzék

Függelék

Eszközök, felszerelések		Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
HELYISÉGEK					
csoportszoba		17	17		
tornaszoba		4	3	1	beruházással
logopédiai foglalkoztató		4	3		
játszó udvar		4	4		
igazgatói iroda		1	1		
igazgatóhelyettesi iroda		4	4		egy kisméretű
gazdasági vezetői iroda					
nevelőtestületi szoba		4		4	beruházással
orvosi szoba		4		4	beruházással
gyermeköltöző		19	19	1	nem elhelyezhető
gyermekmosdó, WC		19	14	2	nem elhelyezhető
felnőtt öltöző		4	4	0	
elkülönítő szoba		4	4	0	
főzőkonyha					
melegítőkonyha		4	5		
tálaló-mosogató, felnőtt étkező		4	0	0	átalakításra szorul
felnőtt mosdó		10	8		
felnőtt WC		5	10		
moslétároló		4	2	0	
szárazárú raktár					
földesárú raktár					
egyéb raktár		4	4	1	nem elhelyezhető
éléskamra					
szertár		4	4	1	nem elhelyezhető

Eszközök, felszerelések		Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI					
óvodai fektető		500	477		mozg.sér. ágyszükséges
gyermekszék		477	477		mozg.sér.szék szükséges
gyermekasztal		100	115		mozg.sér.asztal szükséges
fényvédő függöny		150	150		
szőnyeg		38	38	1	cserére szorulnak
játéktartó szekrény vagy polc		38	74		
fektető tároló		19	19		
élősarok állvány		19	19		
hőmérő		19	12	7	
óvodapedagógusi asztal		19	19		
felnőtt szék		57	57		
eszköz-előkészítő asztal		19	19		
textil tároló szekrény		19	19		
edény és evőeszköz tároló szekrény		19	19		
szeméttartó		19	19		
2. TORNASZOBA					
tornapad		8	20		
tornaszőnyeg		4	10		
bordáfal		8	19		
óvodai többfunkciós mászókészlet		4	10		
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések		36	30	4	

Eszközök, felszerelések	Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
3. LOGOPÉDIAI FOGLALKOZTATÓ, EGYÉNI FEJLESZTŐ SZOBA				
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel				
tükör	szükség szerint	15		
asztal	4	4		
szék	4	4		
szőnyeg	8	8		
	4	4		
4. JÁTSZÓUDVAR				
kerti asztal	19	10	9	
kerti pad	38	16	22	tornapaddal pótolva
babaház	19	6	13	nem elhelyezhető
udvari homokozó	19	8	11	nem elhelyezhető
takaróháló	19	8	11	
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök				
5. IGAZGATÓI IRODA				
íróasztal és szék	1,1	1,1		
tárgyalóasztal	1	1		
szék	2	2		
telefon	1	1		
könyvszekrény	1	1		
iratszekrény	1	1		

Eszközök, felszerelések	Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
6. IGAZGATÓHELYETTESI, GAZDASÁGI VEZETŐI IRODA				
asztal	7	7		
szék	7	7		
iratszekrény	4	5		
lemezszekrény	1		1	
írógépasztal és szék	4	4		
számítógépasztal és szék	4	4		
írógép	4	3	1	nem szükséges
telefon	4	4		
fax	1	4		
számítógép, nyomtató	4	3	1	
7. NEVELŐTESTÜLETI SZOBA				
fiókos asztal	9		9	nincs nev. test.szoba
szék	36	31	5	nincs nev. test.szoba
könyvtári dokumentum	500	800		nincs nev. test.szoba
könyvszekrény	8	4	4	nincs nev. test.szoba
fülkör	4		4	nincs nev. test.szoba
mosdókagyló	4		4	nincs nev. test.szoba
8. ORVOSI SZOBA				
	4		4	beruházással
9. GYERMEKÖLTÖZŐ				
öltözőrekesz, ruhataroló, fogas	477	477		
öltözőpad	40	35		tornapaddal pótolva

Eszközök, felszerelések	Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
10. GYERMEKMOSDÓ, WC				
törülközőtartó	477	477		
falitükör	57	57		
hőmérő	13		13	
rekeszes falipolc (fogmosótartó)	477	477		
TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK				
egyéni tisztálkodószerek	477	477		
tisztálkodó felszerelések	57	57		
fésűtartó	19	19		
törülköző	1634	1634		
abrosz	300	278	22	
takaró	477	477		
ágynemű huzat, lepedő	1431	1431		
A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK				
szennyesruha tároló	4	4		
mosott ruha tároló	4	4		
mosógép	4	6		
centrifuga	4	3		automata
vasaló	4	7		
vasalóállvány	4	4		
szárítóállvány	4	5		
takarítóeszközök				elegendő
kerti munkaeszközök, szerszámok				elegendő
hűtőgép	4	6		
porszívó	4	7		épület nagysága indokolja

Eszközök, felszerelések	Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK				
1. JÁTÉKOK, JÁTÉKESZKÖZÖK	30%	20%	10%	
különféle játéktípusok eszközei	143	143		
mozgáskultúrát fejlesztő, mozgás- igényt kielégítő eszközök	143	143		
ének, zene, népi játékok eszközei	143	143		
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	143	143		
értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	143	143		
ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	143	143		
a természeti- emberi- tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök				
anyagok	143	143		
munka jellegű tevékenységek eszközei	143	143		
2. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ EGYÉB ESZKÖZÖK				
videó (lejátszó)	4	4		
televízió	4	4		
magnetofon	6	14		
diavetítő	4	7		
vetítőlámpa	4	2	2	
projektor	1	1		
hangszer (pedagógusoknak)				elegendő
hangszer (gyermeknek)				elegendő
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések				

Eszközök, felszerelések	Kötelezően biztosítandó mennyiség	Jelenleg rendelkezésre áll	Szükséges beszerzés mennyisége	Megjegyzés
FOGYATÉKOS GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI				
1. BESZÉDFOGYATÉKOSOK				
tükör 120x180 cm	4	4		
Igopédiai alapkészlet	4			
EGÉSZSÉG ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK				
étel-mintavétel (üvegtartály) készlet				elegendő
mentőláda	4	4		
gyógyszerszekrény (zárható)	4	4		
munkaruha				elegendő
védőruha				nem előírás szerinti
tűzoltókészülék				elegendő

F Ü G G E L É K

Kis csoport		Területek pontozás		
1	Mászókázik, csúszdázik. Elemi nagymozgásokat végez.	Nagymozgás	0-8 9-16 17-24 Össz.:24 pont	A gyermek motoros fejlettsége
2	Képes rövid ideig (2-3 másodperc) egy lábon állni.			
3	Páros lábbal ugrik helyben.			
4	Rövid (3-5 fok) lépcsőn váltott lábbal önállóan közlekedik			
5	Labda elrúgásánál lábát hátra és előre lendíti. Labdával egyszerű feladatokat végez.			
6	Hátrafelé lépked.			
7	Lábujjhegyre áll.			
8	Rövid, keskenyebb felületen egyensúlyozva jár.			
9	Vékonyabb lapú könyvet, újságot lapoz. Gyurmázik.	Finommozgás	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
10	Segítség nélkül gombol, cipzáraz.			
11	Ollóval nyír.			
12	Cipőfűzőjét megkötí.			
13	Szabályosan, 3 ujjal fogja a ceruzát.	Vizuomotoros mozgás	0-3 4-6 7-9 Össz.:9 pont	
14	Zárt (nem szabályos) kört rajzol			
15	Önállóan biciklizik.			
16	Firkálás közben lefékezi mozdulatait, vonalakat húz.	Beszéder és	0-3 4-6 7-9 Össz.:9 pont	
17	Megérti az elhangzó közlést.			
18	Megérti és végrehajtja az elhangzó utasítást, kérést.			
19	Érti a saját személyére utaló névmásokat.			
20	Elkezdődött a "mi ez?" korszak. Megfogalmazza az igényeit, szükségleteit.	Beszédprodukció	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
21	Három-, négyzavas mondatokban beszél.			
22	Összetett mondatokban beszél.			
23	Párbeszédbe bevonható.			
24	Elkezdődött a "miért?" korszak. Érdeklődve kérdez.	Társaskapcsolatok	0-8 9-16 17-24 Össz.:24 pont	A gyermek szociális fejlettsége
25	Megosztja örömét, bánatát.			
26	Dicséretre pozitív érzelmekkel reagál.			
27	Könnyen lehet vele kapcsolatot teremteni.			
28	Tevékenységekbe könnyen bevonható.			
29	Szükség esetén segítséget kér.			
30	Bátran kezdeményez kapcsolatot, együttműködést.			
31	Szívesen megosztja játékait más gyermekekkel.			
32	Érzelmait szavakkal fejezi ki.	Játék	0-6 7-12 13-18 Össz.: 18 pont	
33	Egyszerű, szerepeket idéző tevékenységeket végez ("Mintha"...)			
34	Közös játékot kezdeményez más gyermekekkel.			
35	Képes a játékban a szerepcserére.			
36	Az elképzelt játékhoz eszközöket keres.	Énfejlődés	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
37	A játékszabályokat betartja.			
38	A közös játékban együttműködésre törekszik.			
39	A csoportban kialakított szabályokat betartja.			
40	Használja a "nem" szót. Konfliktusait képes önállóan megoldani.	Önállóság	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	A gyermek önállóságának fejlettsége
41	Szívesen megosztja a számára fontos eseményeket, mesél azokról.			
42	Elfogadja az új helyzeteket, a napirendi változásokat.			
43	Elfogadja, ha valamit nem kap meg azonnal, képes várni.			
44	Önállóan vetkőzik és öltözik.	Önszabályozás	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
45	Önállóan étkezik.			
46	Önálló a fürdőszobai tevékenységekben.			
47	A kultúrhigiénés elvárásoknak megfelelően étkezik.			
48	Képes az önkiszolgálásra.			
49	Egyszerű döntési helyzetben képes választani.			
50	Felismeri a felnőttek érzelmkifejezéseit, és azokra adekvátan reagál.			
51	Felismeri a társak érzelmkifejezéseit, és azokra adekvátan reagál.			
52	Magatartásában, viselkedésében megjelenik a szabálykövetés.			
53	Képes alkalmazkodni a szokás- és szabályrendszerhez.			

54	A játékok, eszközök ki- és elpakolásában szívesen részt vesz.	Szokások	0-4 5-8 9-12 Össz.: 12 pont	
55	A tárgyakat rendeltetésszerűen használja.			
56	A higiénés szabályokat betartja.			
57	Képes elfogadni és betartani a felnőtt elvárásait.			
58	Megépít minta után egyszerű építményt.	Megismerő funkciók	0-6 7-12 13-18 Össz.: 18 pont	A gyermek kognitív fejlettsége
59	Egy szempont alapján tárgyakat válogat.			
60	Felismeri és megnevezi a környezet jellegzetes hangjait.			
61	Játék során más tárggyal helyettesíti a jelen nem lévő tárgyat.			
62	Ismeri a testét, testrészeit meg tudja mutatni.			
63	Össze tud hasonlítani látható tulajdonságokat.			

Nagy csoport		Területek pontozás		
1	Előre bukfencezik oldalra dőlés nélkül.	Nagymozgás	0-6 7-12 13-18 Össz.:18 pont	A gyermek motoros fejlettsége
2	Hintát hajt. Futása szabályos, koordinált.			
3	Képes ellentétes kéz-láb emelésre.			
4	Képes egy lábon előre ugrálni (legalább 5-öt).			
5	Mozgás során képes az iránykövetésre, az irányváltoztatásra.			
6	Mozgása összerendezett.	Finommozgás	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
7	Vékonyabb lapú könyvet, újságot lapoz. Gyurmázik.			
8	Segítség nélkül gombol, cipzár.			
9	Ollóval nyír.			
10	Cipőfűzőjét megkötí.			
11	Szabályosan, 3 ujjal fogja a ceruzát.	Vizuomotoros mozgás	0-6 7-12 13-18 Össz.:18 pont	
12	Egy kézzel (domináns kéz) képes rövid ideig labdát pattogtatni.			
13	Labdát kisebb távolságból biztonsággal elkap.			
14	Képes felismerhető, összetett formákat rajzolni.			
15	Kirakót, puzzle-t (7-8 elemű) önállóan kirak.			
16	Emberábrázolása felismerhető, kellően részletezett.			
17	Testhatárait érzékeli.			
18	Megérti a történeteket, meséket.	Beszédértés	0-4 5-8 9-12 Össz.:12 pont	A gyermek kommunikációs fejlettsége
19	Követi a folyamatos beszédet.			
20	Kérdésre adekvát választ ad.			
21	Megérti a kapott feladatot.	Beszédprodukció	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
22	Rövid történeteket mesél.			
23	Beszéde tiszta, érthető.			
24	Felismeri a nyelvtani szabályok alóli kivételeket. Beszédmotorikája a kommunikációs helyzethez illő.			
25	Betartja a társas kommunikáció alapvető szabályait.			
26	Alkalmazza a nyelvtani szabályokat, nyelvtanilag helyesen fogalmaz.			
27	Megosztja örömét, bánatát.	Társaskapcsolatok	0-8 9-16 17-24 Össz.:24 pont	A gyermek szociális fejlettsége
28	Dicsőretre pozitív érzelmekkel reagál.			
29	Könnyen lehet vele kapcsolatot teremteni.			
30	Tevékenységekbe könnyen bevonható.			
31	Szükség esetén segítséget kér.			
32	Bátran kezdeményez kapcsolatot, együttműködést.			
33	Szívesen megosztja játékait más gyermekekkel.			
34	Érzelmeit szavakkal fejezi ki.	Játék	0-6 7-12 13-18 Össz.: 18 pont	
35	Egyszerű, szerepeket idéző tevékenységeket végez ("Mintha"...)			
36	Közös játékot kezdeményez más gyermekekkel.			
37	Képes a játékban a szerepcserére.			
38	Az elképzelt játékhoz eszközöket keres.			
39	A játékszabályokat betartja.	Énfejlődés	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
40	A közös játékban együttműködésre törekszik.			
41	A csoportban kialakított szabályokat betartja.			
42	Használja a "nem" szót. Konfliktusait képes önállóan megoldani.	Önállóság	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
43	Szívesen megosztja a számára fontos eseményeket, mesél azokról.			
44	Elfogadja az új helyzeteket, a napirendi változásokat.			
45	Elfogadja, ha valamit nem kap meg azonnal, képes várni.			
46	Önállóan vetkőzik és öltözik.			
47	Önállóan étkezik.	Önszabályozás	0-5 6-10 11-15 Össz.:15 pont	
48	Önálló a fürdőszobai tevékenységekben.			
49	A kultúrhigiénés elvárásoknak megfelelően étkezik.			
50	Képes az önkiszolgálásra.			
51	Egyszerű döntési helyzetben képes választani.	Szokások	0-4 5-8 9-12 Össz.: 12 pont	
52	Felismeri a felnőttek érzelmekifejezéseit, és azokra adekvátan reagál.			
53	Felismeri a társak érzelmekifejezéseit, és azokra adekvátan reagál.			
54	Magatartásában, viselkedésében megjelenik a szabálykövetés.			
55	Képes alkalmazkodni a szokás- és szabályrendszerhez.			
56	A játékok, eszközök ki- és elpakolásában szívesen részt vesz.			
57	A tárgyakat rendeltetésszerűen használja.			
58	A higiénés szabályokat betartja.			
59	Képes elfogadni és betartani a felnőtt elvárásait.			

60	Képes egy tevékenységre, feladatra hosszabb ideig összpontosítani.	Megismerő funkciók	0-15 16-30 31-45 Össz.: 45 pont	A gyermek kognitív fejlettsége
61	Rövid mondókát, éneket könnyedén tanul.			
62	Tisztában van a jobb- és baloldal fogalmával, használja ezeket a szavakat.			
63	Emlékezete már egyszerre 4-5 elem megőrzésére is képes.			
64	Kialakult a testséma.			
65	Egy tárgynak egyszerre több tulajdonságát is képes vizsgálni.			
66	Biztosan választja ki az alakot a háttérből.			
67	Képek sorba rendezésével összefüggő történetet alkot.			
68	Ismeri a hét napjait, az évszakok főbb jellemzőit.			
69	Kitartó a játék, a tevékenység során akkor is, ha akadályba ütközik.			
70	Rövid történet tényeit fel tudja idézni.			
71	Egyidejűleg akár két dologra is tud figyelni.			
72	Ismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.			
73	Kis számok körében számlál.			
74	Önmagáról, környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik.			

Gyermekek elégedettsége

Vizsgált terület	Módszerek	Időpont	Rögzítés
Asztali játék	Fényképkiválasztás <i>Mosolygó:</i> Amit szeret a gyermek az óvodában <i>Síró:</i> amit nem szeret az óvodában	évente nagycsoporthoz életkorban	Elégedettség-mérő táblázat
Játék a szőnyegen			
Játék a babaszobában			
Babakönyha			
Játék az udvaron			
Udvari munka, segítségnyújtás			
Ábrázoló tevékenység			
Mozgás (torna)			
Meshallgatás			
Környező világ tevékeny megismerése matematikai nevelés			
Környező világ tevékeny megismerése környezetre nevelés			
Ének			
Terítés, naposi teendők			
Pihenés			
Óvodán kívüli programok			

Kimeneti mérések

Vizsgált terület	Módszerek	Időpont	Rögzítés
1. Vizuális diszkrimináció vizsgálata 1.1. Alaklátás és térbeli helyzet 1.2. Szem-kéz koordináció 1.3. Alak-háttér 1.4. Téri információ elrendezése 1.5. Alakkonstancia 1.6. Vizuális ritmus 1.7. Vizuális memória	Iskolaérettségi teszt elvégzése	Iskolába lépés évének januárjában	Iskolaérettségi vizsgálati összesítőn
2. Mennyiségi viszonyok felismerésének vizsgálata 2.1. Számlálás oda-vissza 10-es számkörben 2.2. Számemlékezet 2.3. Globális mennyiségfeldolgozás 2.4. Piaget-féle mennyiségfeldolgozás			
3. Mozdásfejlettség, testsémafejlettség vizsgálata 3.1. Kézmozgások 3.2. Testséma 3.3. Testközépvonal keresztezés 3.4. Jobb-bal diszkrimináció 3.5. Állasegyensúly nyitott szemmel 3.6. Állasegyensúly csukott szemmel			
4. Nyelvi készségek fejlettségének vizsgálata 4.1. Spontán beszéd vizsgálata 4.2. Verbális emlékezet 4.3. Grammatizmus 4.4. Összefüggő beszéd 4.5. Nehéz szavak utánmondása 4.6. Hallási differenciáló képesség			
5. Szociális érettség 5.1. Autonómia 5.2. Feladatvégzés 5.3. Feladatmegértés 5.4. Feladattartás 5.5. Munkatempó 5.6. Figyelem 5.7. Együttműködés			
6. Emberrajz			

Iskolai bevéálási mérés, értékelés

Vizsgált terület	Módszerek	Időpont	Rögzítés
Mozgásfejlődés Nagymozgások Finommozgások	Óvónő-tanítónő megbeszélés	A gyermek első osztályos félévi, vagy év végi értékelésekor	Bevéálási vizsgálati lapon
Értelmi fejlődés Figyelem Emlékezet Beszéd Olvasás	Összehasonlító elemzés: - iskolaérettségi vizsgálat - első osztályos értékelés		
Szociális fejlődés Társas kapcsolatok Magatartás Tanuláshoz való viszonya			